

verkiezingsprogramma

SP Leiden

2014 – 2018

SP

inhoud

1. Inleiding	3
2. Zorg en welzijn	5
3. Betaalbaar wonen	10
4. Armoede, werk en inkomen	14
5. De jeugd heeft de toekomst	18
6. Leiden groen en duurzaam	21
7. Verkeer en vervoer	26
8. SPeerpunt: de Kunst ←	32
9. Sport en spel	34
10. Onderwijs	36
11. Leidse economie	39
12. Bestuur, organisatie en financiën	42

1. Inleiding

De SP heeft sterke idealen, waarop wij alles baseren: menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. We steunen en bevorderen alles wat die drie idealen verder brengt en we bestrijden datgene wat die idealen in de weg staat.

We doen dat met een werkwijze die direct geworteld is in die idealen. Onze werkwijze is open, transparant, betrokken en gericht op samenwerking. Wij luisteren en doen altijd goed onderzoek. We proberen wederzijds begrip en samenwerking te organiseren. En we steken veel energie in het ondersteunen van mensen die op wat voor manier dan ook hulp kunnen gebruiken. Op praktische wijze met onze hulpdienst, maar ook door de barricaden op te gaan als dat nodig is. Of door actief te bemiddelen bij conflicten, vooral als daarbij mensen betrokken zijn die hulp en ondersteuning kunnen gebruiken.

Onze idealen vinden dus een heel praktische invulling. Daarbij staat de menselijke maat altijd centraal – het gaat om de mens in zijn directe omgeving en om diensten die daarop zijn afgestemd, die dus persoonlijk en op maat zijn. Die menselijke maat is door andere politieke partijen vaak losgelaten ten gunste van denken vanuit (grote) organisaties en bedrijven, geldstromen en bureaucratie. We hebben de afgelopen vier jaar in Leiden laten zien dat het terugbrengen van de menselijke maat voor alle betrokkenen een betere en meer natuurlijke manier is om zaken te organiseren.

Daarbij hebben we veel successen geboekt. Zo hebben we bijvoorbeeld de zorgveiling in de thuiszorg afgeschaft. In de zorgveiling werd de zorg voor mensen geveild voor de laagste prijs. Dankzij de SP is de kwaliteit van de zorg nu weer het belangrijkste. En we zijn bezig zorg en welzijn ook op allerlei andere manieren veel meer kleinschalig en vertrouwd te organiseren, voor jong en oud.

We hebben samen met bewoners van de Zeeheldenbuurt succesvol gestreden tegen sloop van hun wijk, en met bewoners van De Kooi tegen een ringweg door de Sumatrastraat. Ook bij zaken waarvoor de SP al jaren samen met betrokkenen knokt, hebben we succes geboekt: de Oostvlietpolder blijft groen, en in plaats van de RijnGouweLijn komt er een verbeterde spoorverbinding met Utrecht Centraal en een netwerk van vrij liggende busbanen. En zo zijn er nog veel meer zaken waar we trots op zijn. U kunt daar elders in dit verkiezingsprogramma meer over lezen.

Onze betrokkenheid en gedrevenheid wordt ook herkend en gewaardeerd door anderen. Wethouder Roos van Gelderen is in 2013 genomineerd voor Beste bestuurder van Nederland door het VPRO-programma De slag om Nederland. Dit programma zocht naar bestuurders die betrokken zijn en luisteren naar de mensen om wie het gaat. Raadslid Julian van der Kraats is ook in 2013 door zijn collega's en de Leidse pers gekozen tot Leids raadslid van het jaar.

De SP is niet alleen in de politieke arena actief. Vanuit ons pand aan de Marnixstraat helpt de SP Hulpdienst elk jaar meer dan duizend mensen met van alles en nog wat, leden en niet-leden. Denk daarbij aan belastingaangiften en ander moeilijk papierwerk, desnoods met tolk of aan huis. Maar ook hulp bij het vinden van de weg bij ambtelijke organisaties en steun bij conflicten met huisbazen of andere bedrijven en organisaties. Ook heeft de SP een budgetcoach, die mensen in moeilijkheden helpt om zoveel mogelijk zelf de problemen het hoofd te bieden.

Rechtshulp wordt steeds ontoegankelijker door harteloze bezuinigingen. Tegelijkertijd komen meer mensen in financiële problemen door stijgende huren, hoge kosten voor energie, zorg en levensonderhoud, of door het verlies van een baan. We zien steeds meer mensen aankloppen bij onze hulpdienst. We hebben met

Iedereen heeft gezien hoe het aantal gezinnen dat afhankelijk is van de voedselbank gestaag groeide. Paste de voedselbank aanvankelijk nog makkelijk in het SP-pand aan de Marnixstraat, inmiddels zijn honderden Leidse gezinnen aangewezen op de voedselbank en moest er worden uitgeweken naar een grotere locatie. Dat is triest en onnodig in een welvarend land als Nederland.

Maar er gebeurt nog veel meer in De SPeer, het partijkantoor aan de Marnixstraat. Daar is ook SPeerpunt De Kunst ←, een bescheiden galerie en trefpunt voor goed bezochte culturele activiteiten. Op onze website www.leiden.sp.nl kunt u zien wat we er voor activiteiten georganiseerd hebben.

De SP heeft dus sterke idealen en staat tegelijk met beide benen stevig op de grond. Een stem op de SP is juist nu nodig omdat wij vanuit de idealen en die praktische instelling het afbraakbeleid uit Den Haag zoveel mogelijk willen ombuigen in iets positiefs. De bezuinigingen zijn enorm en onmenselijk. We kunnen zeker niet alles repareren. Wél kunnen we zaken beter organiseren, met behulp van het principe van de menselijke maat. En de prioriteiten verleggen naar de mensen die het hardst onze hulp nodig hebben. Daar heb je betrokken en vakkundige mensen voor nodig, die precies weten voor wie ze het doen. De SP heeft die mensen in huis.

De SP wil de komende vier jaar werken aan de volgende zaken:

- Zorg persoonlijk en dichtbij
- Betaalbaar wonen voor iedereen
- Toegankelijk en ruimhartig armoedebeleid
- Werk maken van lokale initiatieven voor een beter milieu
- Leiden fietsstad nummer één
- Kunst en sport toegankelijk voor iedereen
- Gelijke kansen in het onderwijs
- Economisch beleid richten op Leidse ondernemers
- Open, dienstbaar en transparant bestuur

2. Zorg en welzijn

Grote veranderingen

Er staan grote veranderingen voor de deur: gemeentes moeten binnenkort veel taken overnemen van het rijk. Onder andere de jeugdzorg en de zorg die nu nog onder de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) valt wordt overgeheveld naar de gemeente. Dat vindt de SP geen goed idee, vooral omdat gemeenten er tegelijk flinke bezuinigingen bij krijgen. Al deze taken (begeleiding, ondersteuning en waarschijnlijk persoonlijke verzorging) worden per 2015 onderdeel van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Hiermee vervalt ook het recht op zorg; in plaats daarvan mogen gemeentes beslissen of, en zo ja welke zorg of ondersteuning nodig is. De SP vindt dat het recht op zorg in Leiden voor iedereen behouden moet blijven!

Helaas gaan deze grote veranderingen dus ook gepaard met forse bezuinigingen. En dat alles in ook nog eens een zeer korte tijd. We moeten ons verzetten tegen de bezuinigingen, maar tegelijk ook het beste maken van de middelen die we hebben.

Verstandig omgaan met geld

De SP is altijd zuinig met geld, maar door de grote bezuinigingen is het extra dringend om zo efficiënt mogelijk met elke eurocent om te gaan. Bezuinigen kan ook anders dan versoberen en afschaffen. De SP wil dat het geld voor zorg ook echt aan zorg besteed wordt en dat het zo nuttig mogelijk gebruikt wordt. Daar is nu nog steeds veel winst te behalen. Onnodige bureaucratie moet vermeden worden en ook grote organisaties met veel managers zorgen voor onnodig hoge kosten. De SP zorgt ervoor dat het geld terecht komt daar waar dat ook nodig is, bij zorg en welzijn zelf.

Menselijke maat

De SP wil zorg en welzijn vormgeven volgens het principe van de menselijke maat: de mens en zijn directe omgeving staan centraal, niet de organisaties, de geldstromen of de procedures.

Ieder mens heeft recht op goede bereikbare zorg- en welzijnsvoorzieningen. Het beleid én de praktijk moeten altijd zijn gebaseerd op zelfstandigheid en zelfbeschikking zolang het kan. Hulp, ondersteuning en zorg moet geboden worden waar dat nodig is. Daarbij moet vooral aandacht zijn voor de extra kwetsbaren, zoals dak- en thuislozen, hoogbejaarden, chronisch zieken en mensen die moeten leven van een minimum inkomen.

Wij vinden dat zorg en welzijn op maat moeten worden geleverd: flexibel, creatief en kleinschalig, in de eigen vertrouwde buurt of thuis. Zorg en welzijn is persoonlijk, dichtbij en gericht op heel de mens. Bovendien moet zorg ook geboden worden door goed opgeleide en goed betaalde professionals. Wij verzetten ons dan ook tegen de trend om te bezuinigen op zorg door steeds goedkopere krachten in te zetten.

Voor het effectief inrichten van zorg en welzijn biedt het principe van de menselijke maat een uitstekend uitgangspunt. Waar de mens écht centraal staat, worden de organisaties, de protocollen en de hokjes ondergeschikt. Er kan nog veel beter worden samengewerkt, zoals nu reeds gebeurt bij de aanpak van één gezin, één plan of via de sociale wijkteams die in de stad worden opgericht. Dubbel werk moet worden voorkomen en mensen mogen niet meer de weg kwijtraken in een woud van organisaties, regels en loketten.

De SP wil geen marktwerking in de zorg. De zorg is geen markt. Wanneer je zoals wij goede kwalitatieve zorg wil bieden, waarbij organisaties samenwerken en rekening houden met de menselijke maat, dan moet je aanbestedingen juist vermijden. Veel belangrijker is dat we investeren in de kwaliteit van zorg en vertrouwen op de deskundigheid van professionals.

Onvoorwaardelijke zorg

Veel partijen in de landelijke politiek hebben het over 'wederkerigheid' bij het leveren van zorg. Dat principe betekent dat mensen iets moeten terugdoen in ruil voor de zorg die ze krijgen. De SP vindt dat een pervers idee. Het uitgangspunt van wederkerigheid reduceert mensen met een zorgvraag tot profiteurs, die hun situatie aan zichzelf te wijten hebben. Maar het gaat juist om mensen die graag willen meedoen in de maatschappij. Dat lukt hen niet goed omdat zij hulp nodig hebben bij hun problemen. In Leiden mag nooit de situatie ontstaan dat mensen alleen recht op zorg hebben als zij zelf ook iets terugdoen. Daar waar het nodig is, moet altijd onvoorwaardelijk zorg worden verleend.

Thuiszorg

Op thuiszorg wordt door de landelijke politiek al jaren bezuinigd. Het kabinet van VVD en PvdA wil daarbovenop nu nog eens een kwart van het budget schrappen! Mensen moeten van dit kabinet wel langer thuis blijven wonen, maar de ondersteuning die ze daarbij nodig hebben wordt verminderd. Het huidige regeringsbeleid bedient zich van mooie woorden, maar voert in de praktijk kille bezuinigingen door. Naast verzet tegen deze plannen en steun aan de mensen die getroffen worden, zullen we ook op zoek moeten naar alternatieven. Met slimme verbindingen tussen verschillende vormen van zorg hopen we juist de mensen die ondersteuning het hardst nodig hebben, te bieden wat ze nodig hebben.

Sociale wijkteams

Om zorg en welzijn dicht bij de mensen te organiseren, willen wij sociale wijkteams instellen. Sociale wijkteams hebben een vaste plek in een wijk. Ze zijn toegankelijk en aanspreekbaar en bestaan uit zowel professionals als actieve mensen uit de wijk. Ze hebben ook een belangrijke signalerende en preventieve werking. Ook hier is de menselijke maat weer het leidende principe. Daardoor kunnen wijkteams mensen beter met hun problemen helpen – hetzij zelf, hetzij door hen te begeleiden naar andere vormen van zorg of ondersteuning.

Vrijwilligers, mantelzorgers en ervaringsdeskundigen

Als alle mantelzorgers en vrijwilligers zouden ophouden hun werk te verrichten, ligt ons hele land plat. Zij leveren onmisbaar werk. Samen met professionals, ervaringsdeskundigen en cliënten vormen zij fundamentele schakels in het sociale domein. Daarom moeten we de ondersteuning van deze mensen goed regelen en een goede onderlinge samenwerking mogelijk maken. Ook willen wij werkloze mensen die vrijwilligerswerk doen of mantelzorg geven vrijstellen van sollicitatieplicht. Vrijwilligers mogen niet de plek innemen van professionals, maar ze moeten wel professioneel ondersteund worden waar nodig.

Leiden is een sociale en solidaire stad

Je naaste kennen is de basis voor een veilige, prettige en sociale omgeving. Daarom is het belangrijk dat mensen niet óver, maar mèt elkaar praten. Elkaar ontmoeten en samen activiteiten organiseren voorkomt dat groepen mensen geïsoleerd van anderen leven of tegenover elkaar komen te staan. De gemeente moet deze ontmoeting en samenwerking zoveel mogelijk stimuleren en hiervoor randvoorwaarden scheppen. Daarom moeten er in de buurten voldoende ontmoetingsplekken zijn, zoals speeltuinen, buurthuizen en ouderensteunpunten.

Discriminatie of andere vormen van uitsluiting moeten zoveel mogelijk voorkomen en bestreden worden, omdat dit mensen schaadt en daardoor de hele samenleving ontwricht. Leiden moet een stad zijn waar iedereen zichzelf durft te zijn. Waar veiligheid voor iedereen gewaarborgd is, hoe je er ook uitziet, waar je ook vandaan komt of welke seksuele geaardheid je ook hebt. Uitgaan van diversiteit is belangrijk. Leidse organisaties moeten deze gedachte stimuleren, uitdragen en zich hier zelf naar gedragen.

Toegankelijkheid

De toegankelijkheid tot voorzieningen moet in de brede zin van het woord mogelijk worden gemaakt. We doelen hiermee op de toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte voor mensen met een fysieke beperking, maar ook op de toegankelijkheid van bijvoorbeeld sport, cultuur en recreatie voor mensen met weinig geld.

Ouderen

Er wordt veel gepraat over de vergrijzing. Vaak ligt de nadruk dan op wat ouderen niet meer kunnen, over hun problemen of over hun zorgvraag. Maar er mag niet worden vergeten dat ouderen steeds langer vitaal zijn, actief blijven en veel kunnen betekenen voor hun omgeving. Het is belangrijk om de vitaliteit van ouderen zoveel mogelijk te stimuleren. Wij willen daarom ouderen helpen en ondersteunen bij hun dagelijks bestaan en bij het vrijwilligerswerk dat ze doen. De SP wil zorgen voor genoeg ontmoetingsplekken, en ouderenverenigingen en -organisaties ondersteunen.

Vluchtelingen

Leiden is stad van de vluchtelingen. Leiden moet die titel waarmaken en ook ondersteuning blijven bieden aan mensen die nergens anders meer kunnen aankloppen. Dit wordt steeds moeilijker omdat gemeentes van het Rijk geen noodopvang meer mogen bieden. Dat leidt steeds vaker tot inhumane situaties. Vluchtelingen worden vatbaarder voor uitbuiting en criminaliteit. Daarom willen wij dat het voor gemeentes mogelijk moet zijn om in schrijnende gevallen opvang te bieden, zonder dat ze daarvoor worden gestraft. Als illegaliteit strafbaar wordt gesteld, moeten Leiden zijn eigen prioriteiten stellen wat betreft de inzet van politie.

Dak- en thuislozen

Bijzonder kwetsbare mensen zijn de dak- en thuislozen. Deze mensen zijn in een mensonterende situatie terechtgekomen omdat de problemen hen boven het hoofd zijn gegroeid. Het is belangrijk om mensen zo snel mogelijk weer uitzicht te bieden op een zelfstandig en volwaardig leven. Uitgangspunten hiervoor zijn een dak boven het hoofd, hulp, ondersteuning en activering. Daarbij moeten we creatieve experimenten durven aangaan. In andere steden zijn goede ervaringen opgedaan met wonen met zelfbeheer voor bepaalde groepen dak- en thuislozen. De SP wil delen van leegstaande kantoorgebouwen daarvoor gebruiken.

Wat heeft de SP bereikt de afgelopen jaren ?

De afgelopen vier jaar heeft de SP de stad Leiden mee bestuurd en is Roos van Gelderen onze wethouder voor Jeugd, Zorg en Welzijn geweest. We hebben in die tijd al veel veranderd! Toen de SP vier jaar geleden aan de collegeperiode begon, werd thuiszorg toegewezen met behulp van een veiling. Daar werd iemands zorgvraag geveild en vergeven aan de laagste bidder. Vaak waren dat schoonmaakbedrijven. Mensen kregen niet de organisatie van hun voorkeur en er werd veel van personeel gewisseld. Voor intermenselijk contact was vrijwel geen ruimte meer en er werd veel te weinig geïnvesteerd in de deskundigheid van de medewerkers. De signalerende functie van de thuiszorgmedewerkers was bijna helemaal weg. Hier ontbrak de menselijke maat totaal. De SP heeft laten opnemen in het coalitieakkoord dat de zorgveiling zou worden afgeschaft. Onze wethouder heeft overeenstemming bereikt met andere regiogemeentes die in hetzelfde

systeem zaten: in plaats van de zorgveiling kunnen mensen nu weer zelf kiezen voor kwalitatief goede zorg. Er wordt niet meer gewisseld (opnieuw geveild), dus mensen houden hun vertrouwde zorgmedewerker. Voor nieuwe zorgvragen is er nog wel een soort van veiling, maar daarbij gaat het niet langer om de laagste prijs, maar juist om de kwaliteit van de verschillende aanbieders.

Daarnaast hebben we ook veel werk gemaakt van onze zestien prachtige speeltuinen. Ze zijn vaker geopend en worden gebruikt door meerdere groepen mensen uit de buurt, van jong tot oud. Speeltuinen worden wat de SP betreft nog meer het hart van de buurt, waar vrijwilligers aan de slag zijn en ondersteund worden waar nodig.

En we hebben geknokt voor betere financiële regelingen voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen, want zij hebben de afgelopen jaren te maken gekregen met een stapeling van bezuinigingen. We hebben onder andere een meerderheid kunnen vinden voor het verhogen van de toeslag voor gehandicapten, chronisch zieken en ouderen, binnen het armoedebeleid.

Kortom, de SP wil werken aan de volgende zaken:

- Verzet tegen de bezuinigingen organiseren
- Extra aandacht voor groepen die geconfronteerd worden met een stapeling van bezuinigingen, zoals chronisch zieken en gehandicapten
- Geld besteden aan de zorg zelf en niet aan bureaucratie en dure managers
- Zorg en welzijn persoonlijk, dichtbij en gericht op heel de mens
- Zorg is onvoorwaardelijk, zonder tegenprestatie
- Geen marktwerking in de zorg
- Thuiszorg en hulp bij het huishouden zo veel mogelijk behouden
- Toegankelijke sociale wijkteams
- Vrijwilligers en mantelzorgers vrijstellen van sollicitatieplicht en goed ondersteunen
- Sociale en solidaire stad waarin iedereen zichzelf kan zijn
- Openbare ruimte en gebouwen toegankelijker maken voor mensen met een fysieke beperking
- Ondersteuning van ouderenverenigingen en -organisaties
- Leiden blijft stad van de vluchtelingen
- Zorg op maat voor dak- en thuislozen
- Speeltuinen worden nog meer het hart van de buurt

STOP

UITVERKOOPT

THUIS ZORG

Teken de petitie op www.zorggeenmarkt.nl

Poster bij de manifestatie tegen de zorgveiling uit februari 2010

3. Betaalbaar wonen

Niet alleen steen

Goed en betaalbaar wonen is belangrijk voor iedereen. Wonen bepaalt een groot gedeelte van ons leven; we komen thuis in onze wijk, we zijn burens, onze kinderen groeien er op en spelen er samen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat problemen die met wonen en de woonomgeving te maken hebben ons direct en persoonlijk aangrijpen. Het gaat ons dan ook niet alleen om de stenen en het geld, maar juist ook om de mensen en de sociale samenhang. Of je nu in een koophuis woont of een etage huurt, of jouw thuis nu een woonboot, een woonwagen of een studentenkamer is, de SP zet zich in voor voldoende en kwalitatief goede woonruimte die vooral ook betaalbaar moet zijn voor iedereen.

Behoud de Leidse volkswijken

De sociale samenhang die zo belangrijk is voor hoe het gaat met een wijk, heeft zich in de loop van vele decennia ontwikkeld. Alleen al daarom is het van belang bestaande wijken te beschermen en niet overhoop te gooien door sloop en nieuwbouw. De afgelopen jaren heeft de SP zich dan ook keihard ingezet voor het behoud van de Leidse volkswijken. Iedereen in Leiden weet inmiddels dat als de woningbouwcoöperaties met de sloophamer voor de deur staan je de SP moet bellen. We hebben acties (mede) georganiseerd in onder andere de Zeeheldenbuurt, De Kooi en de Tuinstadwijk. We ondersteunen bewonerscommissies en bewoners bij dreigende sloopplannen, renovaties die fout lopen en inzake misstanden zoals achterstallig onderhoud. De SP heeft in de gemeenteraad bereikt dat woningbouwcorporaties bij sloopprocessen de goedkeuring nodig hebben van 70% van de bewoners. Hierdoor zijn bewonerscommissies in de positie gekomen om sloopplannen tegen te houden, of als sloop onvermijdelijk is, goede voorwaarden voor de bewoners uit te onderhandelen, zoals terugkeergarantie, huurgewenning of betere onkostenvergoedingen. Ook zijn we opgekomen voor meer ligplaatsen in Leiden voor woonbootbewoners en hebben we de woonwagenbewoners geholpen om het Trekvaartplein opgeknapt te krijgen.

Betaalbaar wonen

Veel mensen hebben op dit moment problemen met de betaalbaarheid van hun woning. Sinds de privatisering van de woningcorporaties is hun doel niet langer het bouwen van betaalbare woningen van een goede kwaliteit, maar juist zo veel mogelijk geld verdienen. Daardoor zijn de woonlasten de afgelopen 25 jaar meer dan verdubbeld. De wachtlijsten voor betaalbare woningen zijn enorm opgelopen en je hoort steeds vaker verhalen van zelfverrijking door dubieuze corporatiemanagers. Vrijwel alle partijen, waaronder de PvdA, D66 en de VVD, zijn nog steeds voorstander van het verder liberaliseren van de huren. Dat betekent dat corporaties van steeds meer huizen de huren onbeperkt mag verhogen. De SP is daar een felle tegenstander van. Corporaties moeten juist terug naar hun kerntaak: goede, betaalbare woningen bouwen.

Ook in Leiden zijn jarenlang huren verhoogd en goedkope woningen vervangen door duurdere. Met het PvdA-VVD-kabinet is het verhogen van de huren ook nog in een enorme stroomversnelling gekomen. Bovendien zijn er grote problemen op de woningmarkt door de economische crisis en de te hoog opgestuwde huizenprijzen. Dat alles wordt ook nog eens verergerd doordat de energieprijzen flink zijn gestegen en door het feit dat het besteedbaar inkomen van grote groepen mensen niet is mee gestegen met de hogere kosten van het levensonderhoud. Het is dus de hoogste tijd voor daadkrachtig ingrijpen.

In Leiden wordt er bij nieuwbouwprojecten op dit moment de norm van 20% sociale woningbouw gehanteerd. Deze norm is gebaseerd op een foutieve veronderstelling van een meerderheid van de Leidse politiek: als je maar dure huizen bijbouwt, brengt dit een keten van verhuizingen tot stand, waarbij er in de

staart uiteindelijk een sociale huurwoning vrijkomt. Maar deze verhuisketen is een illusie, omdat er geen rekening wordt gehouden met betaalbaarheid. De huren blijven maar stijgen en het kopen van een huis wordt steeds moeilijker. Tegelijkertijd staat de prijs van duurdere huizen onder druk, waardoor veel huiseigenaren in de problemen komen. In Leiden staan dan ook vooral veel duurdere huizen te koop, terwijl de wachttijd voor een sociale huurwoning nog steeds zo'n tien jaar bedraagt!

De SP wil veel betere afstemming tussen het woningaanbod en de woningzoekenden. In de praktijk betekent dit dat er in Leiden alleen nog betaalbare huurwoningen en koopwoningen bij moeten komen. En dat renovatie van betaalbare woningen beter is dan sloop en (dure) nieuwbouw. Dat zorgt er niet alleen voor dat de wachtlijsten voor huurwoningen korter worden, maar ook dat starters weer de ruimte krijgen om een betaalbare woning te kunnen vinden.

De SP wil dit probleem op verschillende manieren aanpakken, onder andere door het oprichten van een eigen gemeentelijke woningbouwcorporatie. Amsterdam, Assen, Delfzijl Nijmegen en Groningen hebben daar al goede ervaringen mee opgedaan. Het is de SP een doorn in het oog dat bijvoorbeeld bij de Oranjegracht-Waardgracht al sinds 2005 vijftig woningen leeg staan die vervangen moeten worden door nieuw te bouwen sociale huurwoningen. Dat soort projecten kunnen door een gemeentelijke woningbouwcorporatie opgepakt worden. De gemeente Leiden heeft gelukkig nog behoorlijke reserves. Een groot deel daarvan moet ingezet worden om betaalbare woningen te realiseren en oude woningen op te kopen van corporaties en te renoveren.

De SP heeft in de gemeenteraad voor elkaar gekregen dat betaalbaarheid als kernprincipe is opgenomen in het lange termijn beleid van de gemeente. Om dat uitgevoerd te krijgen zal een sterke SP in de gemeenteraad nodig zijn. Verder hebben we startersleningen in Leiden mogelijk gemaakt. Dat is weliswaar een tijdelijke oplossing, maar wel iets dat veel mensen geholpen heeft een woning te vinden bij drie woningbouwprojecten. Wij willen graag nog veel meer doen om het voor starters makkelijker te maken. Zorgen voor voldoende betaalbare woningen blijft echter de enige echte goede oplossing.

De SP wil dus dat er in de komende periode in Leiden alleen betaalbare woningen bijgebouwd worden, dure woningen zijn er al meer dan genoeg. Wat er vooral gebouwd moet worden is koopwoningen onder de twee ton en huurwoningen met een huur onder de 550 euro. Ook moet er een betere bescherming komen van de voorraad sociale huurwoningen, waarbij liberalisatie van huurwoningen aan banden wordt gelegd. De SP wil dat woningbouwcorporaties meer investeren in onderhoud en renovatie in plaats van sloop en nieuwbouw. Bij onvermijdelijke sloop moet zo veel mogelijk in dezelfde prijsklasse teruggebouwd worden. Daarbij krijgt iedereen terugkeergarantie of een goede onkostenvergoeding en goede hulp bij het verkrijgen van vergelijkbare of betere woonruimte. Zo houd je sociale structuren in stand.

Bij het uitonderhandelen van dit soort zaken zijn bewonerscommissies en de huurdersbelangenverenigingen (zowel voor particuliere huurders als van de corporaties) essentieel. Daarom gaat de gemeente deze organisaties helpen met ondersteuning door professionals en met financiële middelen waar nodig. Bij het maken van de nieuwe prestatieafspraken met de corporaties moeten huurders vanaf het begin af aan betrokken zijn.

Een belangrijk aspect bij betaalbaarheid is het energieverbruik van woningen. Er moet dan ook flink werk gemaakt worden van het energiezuinig maken van woningen door het toepassen van verschillende vormen van isolatie en energiezuinige apparatuur. Maar ook van energie producerende maatregelen, zoals het plaatsen van zonnecellen. De gemeente moet dat soort investeringen juist voor huurders mogelijk maken door goedkope leningen ter beschikking te stellen. Ook moeten corporaties gedwongen worden om huurders te faciliteren met zonnecellen – nu doen ze nog vaak moeilijk bij verhuizingen. Investeringen in het verbeteren van het energieverbruik van woningen mogen niet gepaard gaan met huurverhoging. Het is

juist keihard nodig dat woonlasten dalen.

Een leefbare buurt

Een prettige, leefbare buurt is heel belangrijk. Of een buurt leefbaar is wordt door veel meer bepaald dan alleen de kwaliteit van woningen. Goede omgang met de burens, weinig overlast, schone straten, winkels en andere voorzieningen dichtbij: dat zijn de zaken die een buurt leefbaar maken.

Groen en speelplekken moeten gekoesterd worden, en in zelfbeheer gegeven waar mogelijk. Toezicht moet zo veel mogelijk door mensen van vlees en bloed gebeuren, niet door bordjes, hekjes en camera's. En (culturele) initiatieven van buurtbewoners worden door de gemeente actief ondersteund.

Een leefbare buurt is ook een veilige buurt, en een buurt zonder overlast. We blijven dus zorgen dat de Leidse wijkagenten en bikers hun werk kunnen blijven doen zoals ze dat doen, zonder dat ze te veel tijd kwijt zijn aan papierwerk. Tegen overlast en misdaad wordt streng opgetreden. Het alcoholverbod dat in de binnenstad geldt voor scholen wordt uitgebreid naar de scholen en winkelcentra buiten het centrum.

De gemeente moet het verzorgen en onderhouden van de publieke ruimte veel beter op orde krijgen dan nu het geval is. Beter strooien en vegen in de winter om gladheid te bestrijden, niet alleen rond de hoofdroutes, maar ook bij drukbezochte plekken en routes die vooral door kwetsbare mensen gebruikt worden: schoolroutes en routes tussen seniorencomplexen en winkelcentra bijvoorbeeld. Ook het schoonmaken rond wijkcontainers kan veel beter.

Er is veel achterstallig onderhoud van de openbare ruimte. De afgelopen vier jaar zijn er eindelijk meerjarige onderhoudsplannen gemaakt. Nu moet er ook meer planmatig en efficiënt gewerkt gaan worden – dus zaken tegelijk aanpakken in plaats van na elkaar, slim aanbesteden en zelf doen wat je zelf kan doen als gemeente.

Ook de riolering moet worden aangepakt, en dan zonder geld te verspillen door slechte aanbestedingen en slechte planning, waardoor werk soms dubbel moet. Met name in De Kooi is er nog verouderde riolering met te weinig capaciteit, met wateroverlast als gevolg. Daar moet dus in geïnvesteerd worden. Maar voorlichting en hulp bij het beter inrichten van private ruimte helpt ook. Want veel mensen hebben vóór- en achtertuin betegeld, waardoor regenwater niet goed opgevangen kan worden. De gemeente moet daar een apart project voor opzetten. Daarnaast moet de waterhuishouding van Leiden als geheel verbeterd worden, in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Leegstand bestrijden

Door het falen van de politiek en teveel ruimte voor commerciële belangen is er in Nederland al jaren een structureel tekort aan woonruimte. Mede daardoor zijn de prijzen zo hard gestegen. Leegstand moet dan ook met grootste prioriteit bestreden worden. Leegstand van de vele panden die de gemeente zelf in bezit heeft, leegstand van kantoorgebouwen en winkels, en leegstand van corporatiewoningen. Niet door anti-kraak in te schakelen, maar bijvoorbeeld door kantoren te transformeren tot studentenwoningen of appartementen en door ruimte ter beschikking te stellen voor culturele en kunstzinnige experimenten. Ook kan er wat betreft de SP geëxperimenteerd worden met het opvangen van daklozen in getransformeerde kantoorruimte of andere tot dan toe leegstaande ruimte. Waar commerciële belangen leegstand bevorderen, moet de gemeente keihard optreden. Ook moet de gemeente er in regionaal verband voor zorgen dat er niet nog meer kantoorruimte bij komt.

Alternatieve woonvormen

Alternatieve woonvormen zoals woonboten en woonwagens zijn altijd het ondergeschoven kindje geweest in Leiden, ook al zijn ze wettelijk erkend. Er wordt in Leiden te weinig geëxperimenteerd met samenlevingsvormen die doen denken aan de reeds eeuwenlang bestaande Leidse hofjes. De SP wil de positie van alternatieve woonvormen beter beschermen en vormgeven in onze stad. Voor woonboten moeten er meer ligplaatsen komen en de renovatie van het Trekvaartplein moet zo snel mogelijk voltooid worden. Gemeenschappelijke woonvormen zoals Leidse hofjes gaan we actief bevorderen – ook, maar zeker niet alleen, voor ouderen en alleenstaanden. We maken daar afspraken over met corporaties en we organiseren het als gemeente zelf. Daarnaast moeten we in Leiden voldoende levensloopbestendige woningen blijven bouwen, dus woningen die ook geschikt blijven als mensen minder valide worden. We zorgen ervoor dat het aanbod van studentenwoningen voldoende is, desnoods door die zelf te bouwen. Huisjesmelkers leggen we aan banden middels een nieuw vergunningsstelsel. Als een verhuurder de regels overtreedt raakt hij zijn vergunning kwijt en mag hij geen kamers meer verhuren in Leiden.

Kortom, de SP wil werken aan de volgende zaken:

- Behoud van de Leidse volkswijken
- Bij nieuwbouw 100% betaalbare woningen bouwen in plaats van 20%
- Woningen renoveren in plaats van sloop en nieuwbouw
- Energieverbruik van woningen terugbrengen, ook voor huurders
- Een gemeentelijke woningbouwcorporatie oprichten
- Liberaliseren van woningen voorkomen
- Leegstand bestrijden
- Voldoende studentenhuisvesting
- Huisjesmelkers aan banden leggen
- Beter ondersteuning van bewonerscommissies en huurders belangenorganisaties
- Beter onderhoud en schoonmaak van de publieke ruimte
- Riolering en waterhuishouding verbeteren
- Meer groen in de wijken, groen in zelfbeheer waar mogelijk
- Streng optreden tegen overlast en misdaad
- Alternatieve woonvormen bevorderen

SLOPEN?
BEZOPEN!

SP.

Poster die onder andere gebruikt is bij de acties tegen sloop in de Zeeheldenbuurt in 2010 en 2011

4. Armoede, werk en inkomen

Armoede in Leiden

Er is veel meer armoede in Leiden dan tien jaar geleden. Tien jaar geleden was er bijvoorbeeld helemaal geen voedselbank, tegenwoordig hebben meer dan zevenhonderd Leidenaren te weinig geld om rond te komen en zijn zij erop aangewezen. Van de mensen die de voedselbank moeten gebruiken is een derde nog kind.

Duizenden mensen zitten met zware schulden, als gevolg van de almaar oplopende kosten van het levensonderhoud, door de stijgende huren, verzekeringen en energie, of door het wegvallen van inkomen. Onder hen zijn veel chronisch zieke mensen, die de afgelopen jaren te maken hebben gekregen met uiterst onrechtvaardige extra kosten als gevolg van onmenselijke bezuinigingen van de landelijke politiek. Duizenden Leidenaren zijn al jaren werkloos en worden van het ene zinloze reïntegratietraject naar het andere gestuurd.

Het budget van de gemeente Leiden om mensen naar werk te begeleiden is in vier jaar tijd van 20 miljoen euro per jaar naar 4 miljoen euro per jaar gegaan. Mensen weer aan werk helpen heeft voor de landelijke PvdA en VVD blijkbaar geen enkele prioriteit. Sterker nog, dit kabinet wil daarbovenop twee derde van de banen in de sociale werkvoorziening wegbezuinigen (70 duizend mensen!), en zij willen toestaan dat mensen minder dan het minimumloon betaald krijgen voor het werk dat ze doen. Door de aangekondigde 'Participatiewet' zullen naar schatting 2000 extra Leidenaren in de bijstand terechtkomen. Deze problemen kunnen we niet allemaal in Leiden oplossen. Daarvoor is een koerswijziging in de landelijke politiek nodig.

Respectvolle omgang

We moeten lokaal dus roeien met de riemen die we hebben. Voor de SP is het leidend principe daarbij de menselijke maat en een respectvolle omgang met de mensen om wie het gaat. Dat betekent niet alleen een fatsoenlijke behandeling, maar als het gaat om begeleid werken ook altijd betaling van ten minste het minimumloon en werken met een CAO.

Vanuit de rechtse hoek wordt regelmatig gesuggereerd dat mensen die hulp nodig hebben bij het zoeken van een baan of degenen die een uitkering aanvragen, dit aan zichzelf te wijten hebben. Of nog erger, dat het pure luiheid of onwil is waardoor mensen in een uitkeringssituatie terechtkomen. Hoewel dat in een enkel geval natuurlijk waar kan zijn, vindt vrijwel iedereen die in die situatie zit dat juist heel vervelend. Deze mensen voelen zich niet nuttig, ze vinden het vervelend om hun handje op te moeten houden en ze schamen zich voor hun armoede. Bij mensen in de bijstand is ook vaak sprake van een groot aantal problemen, waarvan werkloosheid vaak niet eens de ernstigste is. Het gaat dan om zaken zoals schulden, verslaving, psychische problemen, detentieverleden, dakloosheid of een gebrekkige taalkennis. In een reïntegratietraject dienen eerst deze problemen aangepakt te worden voordat gedacht kan worden aan de zoektocht naar regulier werk. Voor twee derde van de mensen in de bijstand geldt bovendien dat ze niet in het bezit zijn van een startkwalificatie (een diploma). Hulp voor deze mensen heeft dus vaak verschillende kanten en zal altijd maatwerk moeten zijn. Uitgangspunt voor de SP is dat deze mensen geholpen worden zichzelf verder te ontwikkelen door een startkwalificatie te behalen of andere vaardigheden op te doen.

Begeleiding naar werk, de sociale werkplaats en bijstand

Mensen in de bijstand hebben de wettelijke plicht te solliciteren, maar dat is voor een grote groep mensen volkomen zinloos. Met de sollicitatieplicht wordt de schijn gewekt alsof mensen die in een uitkeringssituatie zitten, niet zouden willen werken. Daarmee kunnen de politici die de sollicitatieplicht bedacht hebben en ondersteunen mooi maskeren dat het juist hun eigen falen is dat ervoor heeft gezorgd dat er simpelweg te weinig banen zijn. Wat betreft de SP wordt de sollicitatieplicht afgeschaft voor iedereen voor wie deze plicht zinloos is. Bijvoorbeeld voor ouderen of mensen met een handicap. Of mensen voor wie het lastig is om te solliciteren, zoals alleenstaande ouders of mensen die vrijwilligerswerk doen of mantelzorg geven.

In het verleden waren er veel malafide commerciële re-integratiebureaus, waartegen de SP actie heeft gevoerd. Mede dankzij die acties zijn zij wegbezuinigd, waarmee we weer eens hebben aangetoond dat effectief bezuinigen wel degelijk mogelijk is.

Waar de SP op dit moment op wil bezuinigen is het participatiecentrum. Dit is een plek waar bijstandsgerechtigden verplicht naar toe moeten en waar men verplicht zinloos werk doen 'om ritme op te doen'. Hoewel dit in enkele gevallen inderdaad nuttig zou kunnen zijn, slaat het nergens op om iedereen hier doorheen te halen. Bovendien wordt er gewerkt onder het minimumloon, wat de SP volkomen onacceptabel vindt. Wat betreft de SP stoppen we daar onmiddellijk mee. Mensen in de bijstand kunnen niet verplicht worden werk te doen zonder dat ze daar ten minste het minimumloon voor krijgen. Alleen vrijwilligerswerk of werk dat verband houdt met een opleiding (stage) is toegestaan. Het participatiecentrum moet een plek worden waar werklozen in contact kunnen komen met werkgevers en andere werklozen.

Een veel nuttiger instrument zijn participatie-plaatsen. Mensen kunnen werkervaring opdoen met vrijwilligerswerk en voelen zich weer nuttig. Participatie-plaatsen moeten wel in het kader van een opleiding of stage zijn. Bovendien mag het werk wat betreft de SP niet meer dan vierentwintig uur per week zijn én mag het werk niet eerder elders zijn wegbezuinigd. Beroeps Begeleidende Leerweg-trajecten zijn ook heel nuttig, juist omdat daarbij ook een opleiding gegeven wordt. In Leiden is het BBL-traject beveiliging al vele jaren heel succesvol, net als het horeca-traject De Stal.

De cliënten in de sociale werkvoorziening, die door een handicap niet zonder meer in een reguliere baan terecht kunnen, verdienen waardigheid en respect. Daarbij hoort een arbeidscontract, minimaal het minimumloon en arbeidsvoorwaarden volgens een CAO.

Met 'sociale winst op aanbesteding' worden werklozen in dienst genomen bij grote aanbestedingen. Mede dankzij de SP werkt de gemeente Leiden nu met dit principe. Dit leidt vaak tot duurzame werkgelegenheid. Dit moet veel vaker gebruikt worden in Leiden. Als de gemeente stopt met het gebruik van het chemische RoundUp voor onkruidbestrijding bijvoorbeeld, zal onkruidbestrijding arbeidsintensiever worden en kunnen er weer mensen aan een baan geholpen worden.

De 'tegenprestatie naar vermogen' zoals opgenomen in de Wet Werk & Bijstand is bedoeld om het minimumloon uit te hollen, door werklozen te verplichten tot reguliere arbeid zonder loon. Er komt in Leiden dan ook geen 'tegenprestatie naar vermogen'.

Hoe dan ook moet er altijd naar de persoonlijke omstandigheden gekeken worden en gezocht worden naar iets dat past – ook hier moet de menselijke maat weer centraal staan. Gebeurt dat niet, dan is het allemaal verspilde moeite.

Participatiewet

Zelden was de naam van een wet zo ironisch. Door deze wet worden de sociale werkplaatsen vrijwel helemaal uitgekleeft en de Wajong-uitkering (voor jong gehandicapten) afgeschaft. Vrijwel iedereen die recht had op extra hulp bij het vinden van een baan, alsmede twee derde van de mensen die werken op een beschermde werkplek, gaat linea recta de bijstand in. Juist voor de WSW'ers (de mensen op de sociale werkplaatsen) is dit extra wrang, want dit zijn over het algemeen juist mensen die heel graag willen werken maar vanwege beperkingen dat niet kunnen in een commerciële omgeving. De onrechtvaardigheid en onmenselijkheid van deze maatregelen in combinatie met de zinloosheid ervan is verbijsterend.

Er zijn al heel veel bezuinigingen geweest op sociale werkplaatsen, maar dit dreigt de doodsteek te worden. In Leiden hebben we (na jaren met veel problemen) nu een heel goed lopende sociale werkplaats, DZB (De Zijl Bedrijven). De gemeente moet er dan ook *alles* aan doen om DZB overeind te houden, onder andere door zo veel mogelijk werk aan hen te gunnen. Het werk dat ze vroeger deden in buurthuizen bijvoorbeeld moet weer opnieuw aan ze worden gegund. Ook moet de gemeente Leiden uit eigen middelen voor zover mogelijk de draconische bezuinigingen van de landelijke politiek compenseren.

Armoedebestrijding

Voorkomen is natuurlijk veel beter dan genezen, dus de eerste stap van armoedebestrijding is zorgen dat problemen zo vroeg mogelijk gesignaleerd worden. De schuldhulpverlening moet toegerust worden om met hulp van woningbouwcorporaties, telefonieproviders, energiebedrijven en zorgverzekeraars tijdig problemen te signaleren. Schulden zijn als een brand: hoe eerder je erbij bent hoe beter het probleem te beheersen is. Dat heeft onder andere te maken met het wilde westen van incassobureaus die de zaak vaak alleen maar verergeren, door allerlei extra boetes ('administratiekosten') te innen. Schuldhulpverlening moet altijd voor iedereen beschikbaar zijn, ook voor mensen die (bijstands)fraude hebben gepleegd.

Het minimumloon is voor veel gezinnen niet genoeg om rond te kunnen komen. Daarom moet het gemeentelijk armoedebeleid worden uitgebreid. Alle voorzieningen moeten gestaffeld (in stapjes) beschikbaar zijn voor iedereen tot 120% van het minimumloon. Dit, om te voorkomen dat een kleine stijging van het bruto inkomen zou kunnen leiden tot een daling van het feitelijk besteedbaar inkomen. De hoogte van vergoedingen voor ouderen, kinderen en chronisch zieken moet worden verhoogd. Binnen de declaratieregeling moet ook een computer, fiets, internet- en krantenabonnement vergoed worden. De bekendheid van het armoedebeleid moet beter, door een goede campagne in eenvoudige taal. Leiden moet de maximale mogelijkheid gebruiken voor toeslagen bovenop het 'kale' bijstandsniveau. Dat betekent dat de bijstand voor alleenstaanden 70% van het minimumloon zal zijn (het landelijk verplicht minimum is 50% van het minimumloon).

Er is tegenwoordig een klein leger van ZZP'ers (Zelfstandige Zonder Personeel) en mensen met een nul-urencontract. Dankzij de SP hebben die nu in Leiden in elk geval recht op kwijtschelding van lokale lasten als ze het financieel moeilijk hebben. Dat werkt echter nog steeds niet goed omdat veel van deze mensen last hebben van de vermogensheis (je mag niet te veel vermogen hebben, anders krijg je geen kwijtschelding). Als zelfstandige moet je voor je eigen buffer zorgen, dus het is heel normaal om een reserve te hebben. De gemeente moet bij de landelijke politiek aandacht vragen voor deze groep mensen. Het kwijtscheldingsbeleid in Leiden moet zo ruimhartig mogelijk zijn.

De bureaucratie van het armoedebeleid moet versimpeld worden. Bijvoorbeeld door niet elk jaar opnieuw formulieren te vragen, maar te werken met wijzigingsformulieren. De formulieren zelf moeten simpeler en begrijpelijker, ook voor zelfstandige ondernemers.

In Leiden is de voedselbank helaas hard nodig, zoals in bijna alle grote gemeentes. Dat is een zelfstandige

organisatie die wel door de gemeente geholpen wordt. Toen de Voedselbank jaren geleden begon was ze gehuisvest in het pand van de SP. Dat kon makkelijk want het waren maar enkele gezinnen die in zulke bittere armoede leefden, dat er zelfs te weinig geld was voor eten. Tegenwoordig lopen er honderden Leidse gezinnen bij de voedselbank. Eén op de drie mensen die gebruik maakt van de voedselbank is nog kind. De SP is heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor goede huisvesting van de Voedselbank. Dat moeten we blijven doen zolang dat nodig is.

Kortom, de SP wil werk maken van:

- Voorzieningen armoedebeleid uitbreiden en beter bekend maken
- Ruimhartige kwijtscheldingen van gemeentelijke belastingen voor mensen die op of onder het minimumloon verdienen
- Schuldhulpverlening toegankelijk voor iedereen
- Beter samenwerken om grote schuldproblemen te voorkomen
- Respectvolle omgang met uitkeringsgerechtigden
- Begeleid werken alleen toestaan met minimaal het minimumloon en met CAO
- Meer inzet van de mensen in de sociale werkvoorziening door de gemeente
- DZB overeind houden, landelijke bezuinigingen deels compenseren
- Meer sociale winst bij aanbestedingen gebruiken
- Geen verplicht werk door mensen met een bijstandsuitkering
- Reïntegratietrajecten altijd gericht op een startkwalificatie
- Begeleiding naar werk is altijd maatwerk
- Vrijstelling van sollicitatieplicht voor alleenstaande ouders, ouderen, en mensen met een handicap
- Geen 'tegenprestatie naar vermogen' in Leiden
- Startwerklocatie alleen verplicht voor mensen die aantoonbaar een arbeidsritme op moeten doen

5. De jeugd heeft de toekomst

Beschermen wat kwetsbaar is, dat is een kwestie van beschaving. Gelukkig gaat het met de meeste kinderen en jongeren goed, maar ongeveer 5% heeft een vorm van hulp of zorg nodig. Dat kan variëren van een steuntje in de rug met huiswerkbegeleiding tot zware vormen van jeugdzorg, waarbij kinderen voor hun eigen veiligheid uit huis worden geplaatst. Wij hebben de taak al onze kinderen een eerlijke kans te geven op een goede toekomst. We bieden daarom gelijke kansen in het onderwijs, helpen gezinnen met een lager inkomen en zorgen voor hulp bij opvoeding.

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Dat geldt bij het voorkomen van schooluitval, maar ook bij het bestrijden van overgewicht bij kinderen of bij drugs- en alcoholmisbruik door jongeren. Daarom investeert de SP in preventie, zowel in het onderwijs als in de zorg. Vanuit laagdrempelige centra in de buurt en sociale jeugdteams worden ouders ondersteund bij de opvoeding. Daarnaast wordt hulp en zorg geboden en als dat nodig is rechtstreeks doorverwezen naar specialistische hulp.

Jeugdzorg

Als de jeugdzorg in 2015 een verantwoordelijkheid wordt van de gemeente, dan wil de SP ervoor zorgen dat Leiden de zaken op orde heeft. We komen op voor de meest kwetsbare kinderen, voorkomen dat kinderen en gezinnen tussen wal en schip raken en strijden daarom tegen de asociale bezuinigingen die vanuit de landelijke overheid worden opgelegd. Kinderen en jongeren moeten zo snel en goed mogelijk geholpen worden. We willen dan ook voorkomen dat er wachtlijsten ontstaan of dat instanties langs elkaar heen werken. We zorgen dat er voldoende pleegouders zijn, die goed gescreend en begeleid worden. Ook moeten er voldoende gezinshuizen zijn. Zwerfjongeren moeten van straat worden gehaald en opgevangen worden. De lopende projecten om jongeren aan een huis (met begeleiding) te helpen, breiden we uit waar dat nodig is.

Zorginstellingen moeten het kind en het gezin voorop zetten en niet onderlinge concurrentie of het behalen van winst. Daarom strijdt de SP tegen de marktwerking in de jeugdzorg. De gemeente moet dan ook alleen gekwalificeerde jeugdzorgorganisaties subsidiëren, waar goed opgeleid personeel werkt.

Zwerfjongeren

Negen van de tien zwerfjongeren heeft een jeugdzorgverleden. De aansluiting tussen jeugdzorg en volwassenenzorg is al jarenlang een groot probleem, dat de landelijke politiek helaas heeft laten liggen. Zorg voor jongeren zou desgewenst tot de leeftijd van 27 jaar moeten kunnen doorlopen. Een schoolmaatschappelijk werker, verbonden aan bijvoorbeeld ROC's, kan zorg op maat en begeleiding bieden.

Voor zwerfjongeren is de eerste opvang van groot belang. Juist voor deze groep is het van belang dat de situatie zo snel mogelijk normaliseert. De SP wil voorkomen dat jongeren zich langdurig tussen oudere daklozen bevinden, zeker als die alcohol- of drugsproblemen hebben.

Plek voor jongeren

Kinderen en jongeren verdienen een goede plek in onze stad. We willen daarom investeren in een groene omgeving, genoeg speelruimte op straat en speeltuinen met speeltoestellen voor jonge en oudere kinderen.

De afgelopen stadsbesturen hebben veel jeugdvoorzieningen afgebroken. De SP is er trots op dat haar Wethouder Roos van Gelderen heeft gezorgd voor een permanent jeugdcentrum in de Stevenshof: een plek voor jongeren om elkaar te ontmoeten. Met dit jongeren centrum wil de wethouder voorkomen dat deze jongeren hangjongeren worden. En zij wil hen leren me verantwoordelijkheid om te gaan.

Veel jongeren komen naar het centrum als ze wat ouder zijn. Daar is nu geen plek meer om elkaar te ontmoeten en support te vinden. Ondersteuning blijft belangrijk: in de vorm van workshops, projecten, contact met hulpverlenende organisaties, antwoorden op vragen over scholing of het opdoen van werkervaring. De SP wil daarom in samenwerking met het ROC, jongerenwerk, Cardea en het ID college opnieuw een stedelijk jongeren centrum opzetten in het centrum van Leiden.

Kindermishandeling

Huisartsen, leraren, medewerkers in de kinderopvang, sporttrainers of jeugdwerkers hebben de belangrijke taak om mishandeling van kinderen te signaleren en bespreekbaar te maken. Op die manier kan geweld of verwaarlozing zo snel mogelijk worden gestopt. Alle mensen die met kinderen werken moeten in het bezit zijn van een verklaring omtrent goed gedrag (VOG).

Jeugdhulpverleners

Jeugdhulpverleners moeten hun aandacht besteden aan jeugd en gezin en zo min mogelijk tijd achter een computer doorbrengen. Daarom willen we de huidige bureaucratie en indicatiegekte in de jeugdzorg aanpakken. De werkdruk van medewerkers in de jeugdzorg is te hoog en wij vinden dat dat moet veranderen. Jeugdhulpverleners willen meer zeggenschap over hun eigen werk en minder controle van bovenaf. Ook zij willen geen marktwerking in de jeugdzorg.

Op andere plaatsen in het land kiezen gemeenten als gevolg van de bezuinigingen voor ongekwalificeerd personeel of vallen er massaontslagen. In Leiden bestrijdt de SP dat. Jeugdhulpverleners moeten de benodigde papieren hebben, en bevochten arbeidsvoorwaarden staan bij ons hoog in het vaandel!

Jeugdwerkloosheid

Door de crisis en de landelijke bezuinigingen is de werkloosheid ook onder jongeren gestegen. Juist voor hen is het belangrijk om niet te lang in een uitkeringssituatie te zitten. De gemeente moet dan ook alles op alles zetten om werkloze jongeren snel aan werk óf een opleiding te helpen. Het actieplan Jeugdwerkloosheid is een succesvol project, dat nu telkens voor één jaar verlengd wordt. Dit plan moet met een oplossing voor de lange termijn doorgezet worden. Ook andere succesvolle trajecten, zoals het Oriëntatiejaar, moeten financieel ondersteund blijven worden.

Kortom, de SP wil werken aan de volgende zaken:

- Meer nadruk op preventie bij hulp voor jongeren
- Sociale jeugdteams in de wijk
- Jeugdzorg op orde, niemand tussen wel en schip
- Geen marktwerking in de jeugdzorg

- Kind, jongere en hulpverlener staan centraal in plaats van bureaucratie en dure managers
- Betere opvang zwerfjongeren en betere aansluiting jeugdzorg en volwassenenzorg
- Meer groen en speelruimte op straat
- Een stedelijk jongeren centrum in het centrum van de stad
- Werkloze jongeren snel aan werk of een opleiding helpen

6. Leiden groen en duurzaam

We zijn allemaal deel van onze levende planeet. Klinkt dat zweverig? Dat klinkt alleen maar zweverig doordat onze maatschappij zo sterk gericht is op de materiële zaken die we als mensheid zelf voortbrengen en doordat ons denken te veel gericht is op de korte termijn. Gelukkig zien steeds meer mensen hoe alles met alles verbonden is, zeker in de natuur. Toch valt er nog een wereld te winnen. En er is ook nog steeds sterke tegenwind, vooral uit de rechtse en de commerciële hoek. Geldelijk gewin ten koste van natuur en milieu is nog altijd een gemakkelijke weg. Rechtse politici werken daaraan mee, want het is zogenaamd 'goed voor de economie'. De SP denkt anders: wij vinden dat we meer moeten stilstaan bij wat écht belangrijk is, en dat we zo snel mogelijk de balans moeten herstellen die we als mensheid nu aan het verstoren zijn.

Eerste stappen gezet

In Leiden is al veel goeds gebeurd, maar er is nog steeds veel werk aan de winkel. Tijdens de vorige collegeperiode hebben we een paar grote stappen voorwaarts gezet, mede dankzij de SP. De Oostvlietpolder is definitief groen gebleven na jaren strijd, en er is een prachtig weidevogel reservaat ingericht. Ook hebben we het Duurzaam Mobiliteits Centrum aan de Haagweg van de grond gekregen. Hier hebben allerlei milieuvriendelijke initiatieven hun vaste plek, zoals de pendelbusjes op biogas, verhuur van elektrische auto's, scooters en andere voertuigen, en nog veel meer. Daarnaast hebben we ons met succes ingezet voor het behoud van groen en stadsnatuur, onder andere door het tegenhouden van de plannen voor een fietspad door volkstuinencomplex Ons Buiten. In plaats daarvan komt er nu een veel bescheidener wandelpad en moestuintjes voor buurtbewoners. Ook hebben we de afgelopen periode drie miljoen euro apart gezet voor duurzaamheidsinitiatieven. De komende tijd moet dat geld op een verstandige manier uitgegeven worden aan lokale initiatieven en het energie zuiniger maken van woningen. Wat betreft de SP is dat nog maar het begin. Wij willen grootschalig investeren in een groen en duurzaam Leiden.

Energie is de sleutel

Er gebeurt al veel om de duurzaamheid van Leiden te verbeteren, vooral door allerlei verschillende organisaties en bedrijven in de stad. Maar dat is nog steeds veel te weinig om Leiden op korte termijn helemaal klimaatneutraal en groen te maken. De gemeente moet daarbij vooral samenwerking organiseren en helpen om investeringen mogelijk te maken. Het geld dat we apart hebben gezet voor milieu en duurzaamheid is een bescheiden maar een goede stap in de richting. De komende jaren willen we grootschalig werk maken van energiebesparing en -opwekking in woningen en bij bedrijven, door met name kleinschalige initiatieven te stimuleren. De gemeente moet de kennis en kunde in huis hebben om dat te doen, bij het duurzaamheidscentrum in de Merenwijk. Maar die kennis en kunde moet vooral in samenwerking met anderen ontwikkeld worden, en zeker niet alleen in eigen huis gehouden worden.

Vooraf bij goedkopere huurwoningen is veel (energie)winst te behalen; niet alleen vanuit het oogpunt van duurzaamheid, maar ook om woonlasten omlaag te brengen. Verbeteringen aan woningen mogen dan ook niet leiden tot huurverhoging. Huurverhoging kan vermeden worden door voor particulieren en voor huurders zowel subsidies als betaalbare leningen ter beschikking te stellen en door goede afspraken te maken met de woningbouwcorporaties. Daarbij moeten zowel gemeente als corporaties zelf investeringen doen, maar even belangrijk is het stimuleren van de huurders zelf om met duurzame energie en

energiebesparing aan de slag te gaan.

Ook bij bedrijven en op bedrijventerreinen kan veel vooruitgang geboekt worden, niet alleen door bedrijven te helpen energie te besparen, maar ook door schone energie opwekking met zonnecellen en kleine windturbines. De gemeente moet helpen bij het oprichten van lokale energie-coöperaties en ook hier weer betaalbare leningen ter beschikking stellen, direct of via een fonds.

De gemeente moet zelf het goede voorbeeld geven en al haar eigen gebouwen met voorrang zo energiezuinig mogelijk maken. De grote investering die daarvoor nodig is kan ook uitgesmeerd worden over de tijd, zodat je meteen al kunt beginnen met besparen. Ook de straatverlichting en de verlichting van monumenten moet zo snel mogelijk energiezuinig gemaakt worden.

Stadswarmte behouden

We zullen de komende jaren een oplossing moeten vinden voor de toekomstige sluiting van de gasfabriek aan de Langegracht. Het netwerk van stadswarmte is afhankelijk van deze energiecentrale. Het behouden van dat netwerk is erg belangrijk. Niet alleen is de aanleg van een nieuw netwerk voor gas kapitaalvernietiging, maar een stadswarmte netwerk is veel milieuvriendelijker dan gas verstoken in heel veel losse CV-ketels in huishoudens en bij bedrijven. De gemeente moet de komende tijd samen met de belangrijkste betrokkenen en met hulp van de kennis en expertise in de stad gaan werken aan een nieuw en beter systeem om het stadswarmte-netwerk te gebruiken. Dat kan door gebruik te maken van een geothermische installatie (die de warmte van dieper gelegen aardlagen gebruikt) of andere milieuvriendelijke manieren om energie te produceren.

Luchtkwaliteit verbeteren

De SP is al jaren bezig met het doorontwikkelen van het Park and Ride terrein aan de Haagweg (het bekende Stadsparkerplan) naar een heus Duurzaam Mobiliteits Centrum, en vorig jaar is dat ook gelukt. In 2008 lukte het om in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland, de provincie Zuid-Holland en diverse ondernemers de busjes van het stadsparkerplan te vervangen door busjes op biogas. Sindsdien rijden die busjes schoon en klimaatneutraal, 300.000 kilometer per jaar door onze stad. Bovendien is er een biogas tankpunt geopend, laadpunten voor elektrische auto's en fietsen en hebben zich nog meer duurzame bedrijven en organisaties op het Haagwegterrein gevestigd. Je kunt er tegenwoordig ook je auto milieuvriendelijk laten wassen, En vanaf het Haagwegterrein kan je niet alleen met een klimaatneutraal busje naar je eindbestemming in Leiden, maar ook met een elektrische scooter, een step of andere milieuvriendelijke transportmiddelen. Ook is er een informatiepunt in oprichting voor iedereen die meer wil weten over duurzame mobiliteit.

Maar er kan nog veel meer! Het eigen wagenpark (bijvoorbeeld van de afdelingen Handhaving en Stedelijk Beheer) maar ook al het vervoer dat de gemeente inkoopt (taxivervoer bijvoorbeeld) kan veel groener. Het Duurzaam Mobiliteits Centrum moet beter worden ondersteund bij het ontwikkelen van nieuwe projecten. Er moeten veel meer laadpunten voor elektrische voertuigen komen in de stad, niet alleen voor auto's, maar ook voor elektrische fietsen, scooters en boten.

Een heel milieuvriendelijke vorm van mobiliteit is natuurlijk de fiets! Wat betreft de SP wordt Leiden in de komende vier jaar fietsstad nummer één van Nederland. Daarover leest u meer in het hoofdstuk over verkeer en vervoer.

Een groene leefomgeving

De SP heeft een jarenlange strijd gevoerd tegen een bedrijventerrein in de Oostvlietpolder. Want natuur en groen zijn – juist voor een drukbevolkte stad als Leiden – van onschatbare waarde. Vanuit het oogpunt van

de natuur zelf is de Oostvlietpolder een belangrijke schakel tussen het Groene Hart en het Duinen- en Horstengebied.

De SP was destijds medeoprichter van de Vereniging Vrienden van de Oostvlietpolder, de organisatie die een hoofdrol heeft gespeeld in deze strijd. Die strijd is nu eindelijk gewonnen: de Oostvlietpolder blijft definitief groen. Dat hebben we vier jaar geleden afgesproken met de andere politieke partijen die samen de coalitie vormden, en dat is ook zo uitgevoerd. Het gebied is in beheer gegeven aan Zuid-Hollands Landschap en er is een prachtig weidevogel reservaat aangelegd.

Niet alleen aan de rand van de stad moet de natuur worden beschermd en versterkt, maar zeker ook in de stad. Dat is belangrijk voor de stadsnatuur en voor het welbevinden van de mensen die er wonen. Parken en stukjes groen zijn plekken om te spelen, te recreëren en elkaar te ontmoeten en verdienen daarom veel zorg en aandacht. Niet alleen moet het onderhoud beter en meer gericht zijn op biodiversiteit, er moet ook meer groen bij komen in Leiden. Het Singelpark verdient alle steun. We hebben daar aan het begin van de vorige collegeperiode veel geld voor apart gezet. De ontwikkeling van de plannen wordt grotendeels gedaan door een onafhankelijke stichting, gedragen door betrokken Leidenaren. De SP vindt het een goede zaak dat zoiets belangrijks op deze manier vorm krijgt.

Er komt wat betreft de SP nóg een park bij in Leiden, bij de Korte Vliet. Ook schoolpleinen en speeltuinen moeten zo groen mogelijk zijn. Er komen meer kleine groene plekjes in de stad, waar mogelijk wordt verharding vervangen door groen. Ook wordt er veel meer groen in beheer gegeven aan omwonenden. En het groen en de stadsnatuur die we al hebben wordt beter beschermd, onder andere door een verbod op het afsteken van particulier vuurwerk in parken en bij groene waterkanten. De oevers en de parken kunnen op die manier een relatief veilige plek vormen voor de dieren die tijdens Oud en Nieuw de stad niet kunnen verlaten.

Om de stadsnatuur te beschermen moet er ook zo snel mogelijk gestopt worden met het gebruik van het chemische RoundUp voor de bestrijding van onkruid. Mede op aandringen van de SP begint de gemeente binnenkort met verschillende proeven om alternatieven te testen. Die alternatieven moeten wat betreft de SP wel zo milieuvriendelijk mogelijk zijn; niet alleen onschadelijk voor de overige stadsnatuur, maar ook CO²-neutraal. Het bestrijden van onkruid zal arbeidsintensiever worden; de gemeente moet van die gelegenheid gebruik maken door mensen met een uitkering een baan aan te bieden. Daarnaast wil de SP dat de gemeente een kant en klaar pakket aanbiedt waarmee buurtbewoners het verwijderen van onkruid zelf ter hand kunnen nemen. Dat pakket moet bestaan uit begeleiding, materialen en zo nodig budget.

Een prachtig stuk stadsnatuur zijn de volkstuinten. De SP zet zich al sinds jaar en dag in voor de bescherming van de volkstuintencomplexen in Leiden. Vorig jaar hebben we kunnen voorkomen dat de volkstuinten van Ons Buiten in Leiden Noord in twee stukken zouden worden gehakt. De plannen om er een fietspad dwars doorheen aan te leggen, met brede stroken gras en slootjes aan weerszijde, waren al goedgekeurd. Gelukkig hebben we op het laatste nippertje een meerderheid weten te vinden voor het alternatieve plan van de volkstuintvereniging zelf, om een smaller voetpad aan te leggen in plaats van een fietspad. En in plaats van lege ruimte die de volkstuinten in twee stukken zou hakken komen er moestuintjes voor de mensen die in de Slaaghwijk wonen.

Bomen en biodiversiteit

Bomen zijn enorm belangrijk, als basis van een heel ecosysteem van insecten en vogels, maar ook om drassige Leidse grond droog te pompen. Daarnaast zijn ze natuurlijk belangrijk voor het aanzicht van de stad. Wij vinden dat er veel zorgvuldiger worden omgegaan met het kappen van (grote) bomen. De manier waarop daarvoor vergunningen verleend worden moet veel zorgvuldiger. Gekapte bomen worden altijd wel weer vervangen maar kleine bomen bieden nou eenmaal veel minder ruimte voor insecten en andere

dieren en verdampen ook veel minder water. Als een boom dan toch gekapt moet worden, moet die zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke plaats vervangen worden. Niet alleen wordt elke gekapte boom vervangen, het aantal bomen in Leiden moet ook elk jaar toenemen. Bij het planten van nieuwe bomen moet de gemeente zorgen voor diversiteit, zodat er op verschillende momenten bomen in bloei staan. Dat is goed voor bijen en andere bestuivende insecten.

De gemeente moet ook meer doen met de suggesties uit de stad om groen te verbeteren, uit te breiden of zelf in beheer te nemen. We zouden ook graag zien dat de Groene Kaart, waarop alle waardevolle bomen en groenstructuren van Leiden staan, intensiever wordt bijgehouden.

Biodiversiteit moet het kernwoord zijn in het beleid. Dat betekent bijvoorbeeld ook rekening houden met bloei- en broedtijden bij het maaien. Er dat er meer natuurlijke oevers komen en er op bepaalde plekken minder vaak wordt gemaaid. Braakliggende stukjes grond kunnen worden ingezaaid met eenjarige bloeiende planten. Op die manier help je de stadsnatuur te versterken.

Natuur- en milieueducatie

Er is de afgelopen jaren bezuinigd op natuur- en milieueducatie (NME). Daardoor komen niet alle kinderen van Leidse basisscholen meer in contact met natuur- en milieueducatie. De SP vindt het wel belangrijk om kinderen zo snel mogelijk bij te brengen wat de levende natuur is en hoe wij mensen daar deel van uitmaken, en er ook een bijzondere verantwoordelijkheid voor hebben. Daarom wil de SP weer opnieuw investeren in NME, zodat alle Leidse kinderen weer kunnen leren over de natuur en het milieu, met het oog op duurzaamheid. En het bezoekerscentrum bij de Leidse Hout wordt wat ons betreft weer in ere hersteld.

Recycling

Een belangrijke manier om verspilling van materialen en energie te voorkomen is recycling. De gemeente moet daarom haar eigen recycling-activiteiten beter op orde krijgen, maar ook recycling op andere plekken in de stad ondersteunen.

Kringloopbedrijf Het Warenhuis krijgt alle ondersteuning die het nodig heeft. Niet alleen omdat er in Het Warenhuis heel veel meubels en andere spullen een tweede leven krijgen, maar ook omdat het een heel belangrijke Sociale Werkplaats is en omdat het mensen helpt om voor een zacht prijsje de spullen te vinden die ze nodig hebben. De bedrijfsvoering van Het Warenhuis kan gezonder gemaakt worden door het laten voeren van een eigen administratie en directievoering in plaats van die door te berekenen vanuit de rest van de organisatie.

De Weggeefwinkel is een goed initiatief, dat helpt bij recycling en heel belangrijk is voor mensen die moeilijk rond kunnen komen. De SP zet zich al jaren in voor een vaste plek voor de Weggeefwinkel in Leiden, en met succes!

De gemeente moet ook andere lokale recycling-projecten ondersteunen. Te denken valt aan initiatieven als het Repair Café en ander projecten rond het ruilen en weggeven van spullen en diensten.

De werking van de milieustraat moet worden verbeterd, onder andere door inzet van meer mankracht. Er gaan nu nog te veel recyclebare materialen weg als grofvuil of huisvuil, omdat het niet goed genoeg wordt uitgezocht.

Leiden gaat ook kijken of de proef met vrijwillige afvalscheiding in ruil voor geld door burgers, die in Pijnacker is gehouden, in Leiden een vervolg kan krijgen. Bijkomend voordeel van die proef was ook een flinke vermindering van de hoeveelheid zwerfvuil.

En er komen meer punten om plastic in te leveren. De punten die Leiden heeft zijn te klein in aantal en vaak overvol.

Geld voor groen en duurzaamheid

De SP wil investeren in duurzaamheid en groen. Wij willen een deel van de reserves die Leiden heeft daarvoor gebruiken, bovenop de miljoenen die we al hebben gereserveerd in de vorige collegeperiode. Investeren in milieu, groen en duurzaamheid verdienen zichzelf terug, soms wel pas op de langere termijn. Maar de lange termijn is juist waar we het voor doen. Door altijd te kiezen voor samenwerking en open te staan voor nieuwe ideeën, zorgt de gemeente ervoor dat er verstandige keuzes gemaakt worden in waar het geld naar toe gaat.

Kortom, de SP wil werk maken van de volgende zaken:

- Grootschalig investeren in energiebesparing, vooral bij goedkopere huurwoningen
- Kleinschalige initiatieven stimuleren en samenwerking tot stand brengen
- Stimuleren van lokale energieopwekking bij particulieren en bedrijven
- De eigen gebouwen van de gemeente en straatverlichting zo snel mogelijk energiezuinig
- Milieuvriendelijk alternatief ontwikkelen voor stadsverwarming
- Milieuvriendelijk vervoer stimuleren o.a. via het Duurzaam Mobiliteits Centrum
- Stadsnatuur beter beschermen en uitbreiden
- Het Singelpark komt er en de Vrienden van het Singelpark krijgen alle steun die ze nodig hebben
- Er komt een nieuw park bij de Korte Vliet
- Verbod op particulier vuurwerk in parken en bij groene waterkanten
- Zo snel mogelijk stoppen met RoundUp
- Volkstuincomplexen beschermen
- Meer en meer diverse bomen in Leiden
- Biodiversiteit stadsnatuur als uitgangspunt van beleid
- Natuur- en Milieu Educatie uitbreiden
- Meer werk maken van recycling

7. Verkeer en vervoer

Er zijn de afgelopen jaren een paar grote knopen doorgehakt op het gebied van verkeer en vervoer. De RijnGouweLijn gaat definitief niet door. In plaats daarvan komt de oplossing waarvoor de SP al jaren pleit: een kwartiers dienst tussen Leiden en Utrecht Centraal en een netwerk van vrije busbanen. Ook over de RijnlandRoute is na decennia getouwtrek een knoop doorgehakt. Die gaat wel door, maar dan wel op een veel beter ingepaste manier dan de plannen eerst waren. Het andere grote dossier, de Ringweg Oost, is niet tot een definitief einde gekomen. Wel hebben we gelukkig kunnen voorkomen dat de Ringweg dwars door woonwijk De Kooi zou zijn aangelegd. Er wordt nu samengewerkt met Leiderdorp om tot een gezamenlijke oplossing te komen om het auto- en fietsverkeer in betere banen te leiden, zodat er ruimte komt voor openbaar vervoer in de stad. Ook komt er een bewaakte gratis stalling voor duizend fietsen onder de V&D in Leiden en er is geld voor uitbreiding van de fietsenstallingen rond Leiden Centraal.

De SP wil de komende vier jaar al deze zaken tot een goed einde gaan brengen. Maar daarnaast wil de SP een nieuw speerpunt: Leiden moet over vier jaar fietsstad nummer één van Nederland zijn. Hoe we dat willen bereiken leest u aan het eind van dit hoofdstuk.

Ook zal een nieuw college van burgemeester en wethouders een oplossing moeten kiezen voor de parkeeroverlast in de wijken rond het centrum. De proef met de Blauwe Zones is verlengd tot kort na de verkiezingen. Hoe de SP de balans wil vinden tussen het aanpakken van overlast enerzijds en gastvrijheid anderzijds leest u verderop in dit hoofdstuk.

En ten slotte willen we het openbaar vervoer een beter en aantrekkelijker alternatief maken, zodat meer mensen hiervan gebruik gaan maken.

De RijnGouweLijn is dood, lang leven het HOV-netwerk Zuid-Holland Noord

Na jaren strijd weten we het eindelijk zeker: de RijnGouweLijn is niet meer. In plaats daarvan komt het Hoogwaardig Openbaar Vervoer-net Zuid-Holland Noord. Dat kost precies de helft van wat de RijnGouweLijn gekost zou hebben, er zitten veel effectievere oplossingen in. En het komt overeen met de uitkomst van het referendum dat in Leiden in 2007 is gehouden over de RGL! Nog dit jaar wordt er begonnen met de uitvoering.

Maar daarmee zijn we er nog niet. Een deel van het regionale busverkeer zal door Leiden rijden. En als daar teveel auto's zijn lukt het niet om het regionale vervoer snel en betrouwbaar te laten rijden. De SP wil dat het busverkeer door de Breestraat wordt gehalveerd en alleen nog bestaat uit de lijnen die de wijken en de dorpen rond Leiden bedienen. Het regionale busvervoer moet vooral over de Hooigracht en Langegracht. Daarom wil de SP dat er doorgedaan wordt met het zoeken naar alternatieve verbindingen voor het autoverkeer, want zoals het nu is kan met name de Hooigracht al dat verkeer niet aan.

Alternatieven voor autoverkeer door het centrum

Nu de RijnGouweLijn niet doorgaat en ervoor in de plaats er onder andere een netwerk van snelle regionale busverbindingen komt, is het extra belangrijk dat het huidige doorgaande autoverkeer door de centra van Leiden en Leiderdorp een alternatief krijgt. Het vele autoverkeer zorgt niet alleen voor veel lokale vervuiling, maar maakt een snelle OV-verbinding door de stad onmogelijk, en de auto's zitten fietsers en voetgangers ook in de weg.

In het verleden zijn er plannen gemaakt voor de Kanalenroute en later voor de Ringweg Oost. Daarbij werd

er vrijwel uitsluitend naar het autoverkeer gekeken en lag de oplossing bij voorbaat al vast. Een peperdure oplossing, die op geen enkele steun in Leiderdorp kon rekenen en met grote problemen zoals de kruising met de Hoge Rijndijk. De SP heeft zich daar altijd tegen verzet.

In de vorige coalitie-periode is er afgesproken dat er een ringweg zou komen, maar niet hoe. De Ringweg Oost bleek onmogelijk doordat Leiderdorp daar niet aan mee wilde werken. Een variant dwars door de Kooi is mede dankzij de SP niet door gegaan. De SP heeft altijd gezegd dat als we ooit tot een goede oplossing voor het autoverkeer in Leiden en Leiderdorp willen komen, we daarvoor moeten samenwerken met Leiderdorp. En dat we juist ook naar het openbaar vervoer en fietsers moeten kijken. En dat we vooral niet moet beginnen met de oplossing maar met het uitzoeken van wat het probleem nou eigenlijk is en waar er kansen liggen.

En dat is precies wat er nu aan het gebeuren is. Leiden en Leiderdorp kijken samen naar de problemen en alle mogelijke oplossingen. De SP steunt dat proces, en wil dat er een betaalbaar alternatief komt voor het autoverkeer door de centra van Leiden en Leiderdorp. Met tegelijk betere fietsroutes, zonder dat we nieuwe knelpunten creëren. Zo kunnen we ruimte maken in de stad voor snel en betrouwbaar openbaar vervoer.

RijnlandRoute

De SP is nooit een voorstander geweest van de RijnlandRoute en is dat nog steeds niet, maar inmiddels is het besluit om de RijnlandRoute aan te leggen en hoe die aan te leggen, definitief door de provincie genomen. De SP heeft zowel in de provincie als in de gemeente Leiden ingestemd met dat besluit, want daar zijn in de beide coalities afspraken over gemaakt (niet alleen in Leiden, maar ook in de provincie Zuid-Holland bestuurt de SP mee). Voorwaarde voor medewerking aan de RijnlandRoute is voor de SP geweest dat die veel beter moest worden ingepast in de omgeving dan in de oorspronkelijke plannen en dat bij de verdere uitwerking de ideeën uit de samenleving serieus genomen moesten worden. Aan beide voorwaarden is voldaan.

Waar de RijnlandRoute eerder gelijkvloers dwars door de Oostvlietpolder, Voorschoten en langs de Stevenshof zou lopen, wordt die nu grotendeels verdiept of als tunnel uitgevoerd. Een aftakking door de Oostvlietpolder met een brug over de Vliet is geschrapt. Voorschoten zal doordat er een tunnel wordt geboord onder de Vliet en Voorschoten, in het geheel geen last hebben van de bouw van de RijnlandRoute of van de weg zelf als die klaar is.

Hoewel de weg ondertunneld en verdiept langs de Stevenshof gaat en ook onder de A44 door gaat in plaats van er overheen, betekent deze nieuwe weg nog steeds veel overlast voor de bewoners van de Stevenshof. Ook is er nog steeds sprake van aantasting van de Oostvlietpolder, doordat de weg niet helemaal ondertunneld door de Oostvlietpolder heen gaat, en bovenlangs wordt aangesloten op de A4. Bovendien zal de bouw van de RijnlandRoute voor jaren van overlast zorgen.

De SP heeft zich altijd hard gemaakt om de Stevenshof en de Oostvlietpolder te beschermen. Toch staat de SP achter de beslissing om deel te nemen aan het bestuur in Leiden en in de provincie en om daarbij een compromis te sluiten over de RijnlandRoute. Niet alleen vanwege alle andere zaken die we hebben afgesproken in de beide coalitieakkoorden, maar ook omdat we een veel betere inpassing uit hebben weten te onderhandelen. Een andere coalitie zonder de SP zou waarschijnlijk tot een heel ander besluit zijn gekomen dan wat er nu ligt.

Het volgende stadsbestuur hoeft geen beslissingen meer te nemen over de RijnlandRoute. Die beslissingen zijn al genomen en de verantwoordelijkheid ligt nu bij de provincie Zuid-Holland. Het enige dat de gemeente Leiden nog moet doen is pleiten voor een nog betere inpassing waar mogelijk, bijvoorbeeld als

de aanbesteding meevalt en er nog geld over zou blijken te zijn. En bij de provincie blijven aandringen op het beperken van de overlast tijdens de bouw.

Parkeergarages

Een ander punt waar de SP in het vorige stadsbestuur een compromis over heeft gesloten, is het aanleggen van twee ondergrondse parkeergarages onder de Lammermarkt en de Garenmarkt. Hoewel de SP nooit voor meer parkeergarages heeft gepleit, bieden deze garages wel de kans om meer ruimte te maken voor fietsers, voetgangers en groen in het centrum. Aangezien er geen substantiële stijging van het aantal bezoekers van Leiden te verwachten valt, moeten er wat de SP betreft even veel parkeerplaatsen op straat in het centrum worden geschrapt als er ondergronds nieuwe plaatsen worden gebouwd. En als we nog zonder al te veel kosten onder het contract voor de bouw van de garage onder de Garenmarkt uit kunnen (wat waarschijnlijk is omdat die enkele jaren later zou worden gebouwd dan die aan de Lammermarkt), dan wil de SP dat doen. Laten we eerst maar eens kijken of de garage onder de Lammermarkt een succes wordt of niet.

Na de aanleg van de Morspoortgarage is gebleken dat deze op geen enkele manier concurreert met het Stadsparkerplan aan de Haagweg. Die laatste heeft zijn bezoekersaantal het afgelopen jaar alleen maar zien stijgen, en dat ondanks de crisis. Het systeem met natransport door busjes op biogas werkt uitstekend en wordt goed gewaardeerd. Een kwart van alle museumbezoekers van museumstad Leiden komt met het Stadsparkerplan. Het Stadsparkerplan zit nu al 20 jaar 'tijdelijk' op de Haagweg maar heeft zich dubbel en dwars bewezen als essentieel voor bezoekers van Leiden. Het is dus hoog tijd om de 'tijdelijke' status om te zetten in een permanente.

De gemeente moet zich houden aan de afspraak over de Morspoortgarage, dat die maximaal tien jaar blijft staan. Tot het moment dat hij weer gesloopt gaat worden, moet hij ook gebruikt worden voor werknemers van de Leidse binnenstad. Daarvoor moet er een goedkope werknemersvergunning komen.

Leiden heeft een Parkeer Route Informatie Systeem dat bezoekers naar parkeerplekken moet leiden. Maar dat werkt al jaren slecht. Wat de SP betreft wordt het vervangen door een nieuw systeem.

Parkeren in de wijken rond het centrum

Op dit moment loopt er een verlengde proef met blauwe zones rond het centrum in Leiden. Een blauwe zone is een vorm van parkeerrestrictie, waarbij iedereen gratis twee uur mag staan met een parkeerschijf. Als je langer wilt parkeren heb je een vergunning nodig. De SP heeft een grote enquête gehouden in de stad over de blauwe zone. Daaruit bleek dat veel mensen de blauwe zone een mooi evenwicht vinden houden tussen het oplossen van de parkeeroverlast en gastvrijheid. Alleen aan de randen van de blauwe zones was er op verschillende plekken veel parkeeroverlast, omdat de grenzen soms geen natuurlijke grenzen waren, maar soms zelfs midden in een wijk liepen. Dan wordt er dus aan de kant van de grens waar het parkeren gratis is enorm veel geparkeerd. Een nadeel van de proef was ook dat het de gemeente vrij veel geld kostte, omdat de prijs van de vergunning niet kostendekkend was.

De SP wil definitief een einde maken aan de parkeeroverlast in woonwijken door het instellen van een grote blauwe zone met natuurlijke grenzen zoals het Kanaal, de Churchilllaan en de Willem de Zwijgerlaan. Daarbij moet nog worden uitgezocht of dat ook kan zonder de fysieke blauwe strepen op de stoepen. De SP vindt een kostendekkend tarief redelijk, waarbij er dus geen geld verdiend wordt aan parkeren maar ook geen geld bij moet. Dat is maximaal € 65,- per vergunning per jaar.

Daarnaast moeten er ook goede oplossingen komen voor alle bezoekers van de stad die eerder in de woonwijken parkeerden. Een oplossing zou zijn om terreintjes te gebruiken die op bepaalde uren vrijwel

leeg staan, zoals het parkeerterreintje bij de kerk aan de Lammenschansweg, verschillende terreintjes op het Biosciencepark en op allerlei andere plekken in de stad. De gemeente moet in samenwerking met bedrijven helpen die terreintjes al dan niet tijdelijk in gebruik te (laten) nemen als parkeerterrein voor met name werknemers van bedrijven in Leiden. Ook leegstaande capaciteit in parkeergarages zoals de Morspoortgarage moet voor een laag bedrag beschikbaar gesteld worden voor werknemers. En ten slotte zouden er voor bepaalde plekken in de Blauwe zone werknemersvergunningen beschikbaar kunnen worden gesteld voor gebruik gedurende de dag.

Leiden Fietsstad nummer één

De Fietsersbond organiseert elke paar jaar (meestal eens in de drie jaar) een verkiezing voor Fietsstad van het jaar. Voor 2014 doet Leiden nog niet mee, maar in 2017 moet Leiden deze verkiezing winnen! Niet alleen door te werken aan het thema van de Fietsstad-verkiezing voor dat jaar, maar gewoon door de beste stad voor fietsers van Nederland te worden. Daar moet veel voor gebeuren. Er is veel achterstallig onderhoud aan de fietspaden in Leiden, en er zijn bepaalde slechte plekken die al jaren bestaan. Niet alleen het onderhoud maar ook het strooien en schoonmaken in de winter moet naar een hoger niveau. Ook ontbreekt vaak een goede koppeling tussen regionale fietspaden en het fietspadennetwerk in Leiden. Veel fietspaden in Leiden zijn te smal of te hobbelig of niet geasfalteerd. En fietsers moeten te vaak en te lang wachten bij stoplichten. Daarom moeten er meer kruispunten ongelijkvloers worden en op veel meer plekken slimme verkeerslichten aangelegd worden. Deze stoplichten weten dankzij sensoren wanneer ze op groen moeten springen en op groen kunnen blijven staan, zonder daarmee files op de autowegen te veroorzaken.

Verder moet het voor bezoekers makkelijker worden de fiets te parkeren. Dat betekent meer parkeergelegenheid in het centrum, bij de beide stations en bij bushaltes. Maar ook voor bewoners moet het parkeren van fietsen beter en veiliger, door meer fietsbeugels te plaatsen in heel Leiden. Die moeten dan ook wel met regelmaat nagekeken worden op achtergelaten wrakken, anders zijn ze binnen de kortste tijd nutteloos. Ook moet er in parkeergarages ruimte worden gemaakt voor het (gratis) parkeren van fietsen. De SP zou graag zien dat er in wijken met weinig inpannige ruimte voor het parkeren van fietsen op straat overdekte ruimte komt om fietsen veilig te parkeren. En dat er ruimte wordt gemaakt voor het parkeren van fietsen en voor voetgangers door autoparkeerplaatsen op te heffen. Dat kan als er overal in de stad blauwe zones komen.

Elektrische fietsen zijn enorm in opkomst, vooral voor de langere afstanden zoals woon-werkverkeer. De gemeente kan dat stimuleren, onder andere door veel extra laadpunten aan te leggen, ook bij bedrijven en horeca. Ook kan de gemeente nieuwe projecten opstarten samen met bedrijven en organisaties van bedrijven, om werknemers te verleiden over te stappen op de elektrische fiets. Daarbij moet ook aandacht besteed worden aan het veilig gebruiken van de elektrische fiets!

Dat betekent flinke investeringen. Leiden gaat dan ook een gedeelte van het geld dat normaal naar investeringen in auto-infrastructuur gaat, gebruiken voor fiets-infrastructuur.

Kortom, de SP wil aan de slag met de volgende zaken:

- Leiden Fietsstad nummer één in 2017
- Investeren in fietsinfrastructuur in plaats van auto-infrastructuur
- Betaalbare alternatieve auto- en fietsroutes om in het centrum ruimte te maken voor openbaar vervoer
- De gemeente blijft bij de provincie aandringen op een zo goed mogelijke inpassing van de RijnlandRoute

- Bovengrondse parkeerplaatsen in het centrum schrappen als er ondergrondse worden gerealiseerd
- Het Stadsparkerplan wordt permanent
- Uitbreiding van de blauwe zones tot natuurlijke grenzen met een kostendeckende vergunning

RGL

NEE

BLIJFT

NEE

www.leiden.sp.nl/rgl

SP

Poster die gebruikt is na het verraad van de uitslag van het RGL-referendum, eind 2007

8. SPeerpunt: de Kunst ←

Elke Leidenaar verdient de kans om mee te doen of in aanraking te komen met kunst en cultuur. Door zelf met kunst en cultuur bezig te zijn door iets te maken, of door kunst te zien of te beleven. Daar hebben we niet alleen een schouwburg voor nodig, maar ook door cultuureducatie en projecten in wijken voor elke leeftijd en afkomst. Maar vooral ook door het ondersteunen van de vele amateur kunstverenigingen die Leiden rijk is.

Leidse cultuur

Leiden heeft op cultureel gebied veel te bieden, maar in de politiek gaat het te vaak over cultuurtoerisme in plaats over cultuur voor en door Leidenaren. Ook gaat de aandacht veel te veel uit naar het centrum en te weinig naar de andere wijken. En het gaat vaak over 'economische spin-off'. De SP vindt dat kunst en cultuur hun eigen waarde hebben, die niet in geld is uit te drukken. Dat geldt ook voor de historische binnenstad. Die moet beschermd worden, niet alleen voor de toeristen, maar voor Leiden en de Leidenaren zelf. Zo hebben wij ons verzet tegen de komst van een peperdure nieuwe steeg dwars door historische panden heen, in het kader van het Aalmarktproject. Helaas was er toen geen meerderheid te vinden die het met ons eens was.

Leiden moet ook trots zijn op haar eigen kunstgeschiedenis en daar goed voor zorgen. Kunstenaars als Jan Wolkers, Theo van Doesburg, Jan Steen en Rembrandt moeten worden geëerd in de stad. En Leiden moet zuinig zijn op haar eigen kunstbezit. De SP heeft er daarom altijd voor gepleit om gemeentelijk museum de Lakenhal niet te privatiseren. De plannen daarvoor zijn gelukkig niet door gegaan. Ook nog verstopte geschiedenis en cultuur is belangrijk: bij nieuwbouw moet er altijd grondig archeologisch onderzoek plaatsvinden.

Wat ook belangrijk is voor de Leidse cultuur is de lokale omroep. De SP wil dat naast de officiële lokale omroep ook andere media zo veel mogelijk gesteund worden. Diversiteit is heel belangrijk.

Het is niet zo dat de SP niets wil doen voor bezoekers of niets wil doen met het buitenland. Zo heeft de SP met succes voorgesteld om een vriendschapsband aan te gaan met de Japanse stad Nagasaki. Niet om Japanse toeristen naar Leiden te lokken, maar vanwege de sterke historische band tussen Leiden en Nagasaki, die is begonnen in het begin van de 19^e eeuw met Von Siebold. Wij denken dat het met de toeristen vanzelf wel goed komt, als Leiden maar een leuke, gastvrije stad is.

Het zelfde geldt voor festivals. Festivals zijn leuk, maar die moeten vooral voor de Leidenaren zelf georganiseerd worden, niet speciaal voor toeristen. Werfpop en Zomer Jam blijven we dan ook steunen.

De balans is op dit moment dus scheef. Er is te weinig plek en budget voor kleinschalige pop- en wereldmuziek, (kinder)theater, cultuureducatie, kunst in de openbare ruimte en ateliers. Bij deze initiatieven gaat het vaak om bedragen die vele malen kleiner zijn, maar toch wordt eerder in die bedragen gesneden dan in de miljoenensubsidies.

Muziek

De SP heeft op verschillende momenten deze balans wel verschoven. Dankzij ons is het Muziekhuis gerenoveerd en hebben kleinere muziekpodia meer subsidie gekregen. Het LVC krijgt een nieuwe plek in het nieuwe muziekcentrum in het Nobelcomplex. Wel moeten we het LVC helpen te blijven organiseren in de tijd tot de Nobel klaar is. En we hebben ons met succes hard gemaakt voor behoud van de ateliers aan

de Haagweg.

Er is echter met de bouw van het Nobelcomplex nog geen vaste plek voor andere pop-, jazz- en wereldmuziek, zoals De X en Hot House. De SP wil een goede plek voor iedereen, zonder tijdelijke locaties en met respect voor alle stromingen en achtergronden. Ook nieuwe, vaak jonge programmeurs verdienen een eerlijke en betaalbare kans.

Film, theater en beeldende kunst

Het Leids Film Festival heeft mede dankzij de inzet van de SP een subsidie voor de komende drie jaar gekregen. De SP wil voor dit evenement, dat 10.000 bezoekers trekt, structureel geld uittrekken, zodat de continuïteit gegarandeerd zal zijn. Film is een laagdrempelig medium waardoor veel mensen in aanraking kunnen komen met cultuur. De plannen van het Leidse Film Festival om in de wijken films te vertonen, sluiten goed aan bij de visie van de SP.

We hebben gestreden voor behoud van het LAK, naast Imperium het enige vlakke vloer theater van Leiden. Helaas wilde de Universiteit echt niet meewerken en is het LAK gesloten. Met de opening van Ins Blau aan de Haagweg is er gelukkig wel een nieuw vlakke vloer theater in Leiden gekomen. We hebben ons ook met succes ingezet voor het behoud van jeugdtheaterscholen in Leiden.

En we hebben ons met succes ingezet voor de renovatie van Haagweg 4, een belangrijke plek voor ateliers in Leiden. Het is heel belangrijk om huurprijzen van ateliers laag te houden en ruimte te bieden voor nieuwe kunstenaar en makers, zodat Leiden nieuwe kunst voortbrengt waar we trots op kunnen zijn.

Kortom, de balans moet worden hersteld. Meer geld en aandacht voor culturele activiteiten voor en door Leidenaren en in de wijken, en minder voor cultuurtoerisme. Kunst is er in alle maten!

SPeerpunt: de Kunst ←

De SP Leiden draagt daar niet alleen in de politiek, maar ook in de praktijk haar steentje aan bij. Uit protest tegen de botte bezuinigingen op kunst en cultuur door het kabinet Rutte-Verhagen-Wilders heeft de SP Leiden 'SPeerpunt de Kunst ←' opgezet. Dit project heeft van ons partijpand aan de Marnixstraat en de zetel van onze hulpdienst ook een galerie en een bescheiden cultureel huis in Leiden Noord gemaakt. Het organiseert openbare, drukbezochte activiteiten, vertoningen, optredens en exposities. SPeerpunt de Kunst ← doet dit vanuit de gedachte dat kunst ons helpt om onszelf en elkaar beter te begrijpen en met elkaar te verbinden, en dat kunst ons kan inspireren om een nieuwe, betere samenleving te bereiken.

Kortom, de SP wil de volgende zaken realiseren:

- Goede ondersteuning van de Leidse amateur kunstverenigingen
- Kunst niet alleen in het centrum maar ook in de buitenwijken
- Kunst en cultuur voor de Leidenaren en niet zozeer voor toeristen
- Een goede vaste plek voor alle muziekstijlen
- Structureel geld voor het Leids Film Festival
- Huurprijzen voor ateliers laag houden
- Promoten van eigen kunstenaars en kunstgeschiedenis
- Diversiteit in lokale media
- SPeerpunt de Kunst ← blijft inspireren

9. Sport en spel

Sport is leuk en gezond, een goede manier om anderen te ontmoeten en een goede manier voor kinderen om te leren met elkaar om te gaan. Iedereen heeft daar recht op, ongeacht de dikte van zijn of haar portemonnee. De gemeente moet er dan ook voor zorgen dat sport toegankelijk is voor iedereen, ook voor mensen met een beperking of met een kleine beurs. En de gemeente moet zorgen voor een goede staat van onderhoud, of het nu gaat om voetbalveldjes in de buurt, de accommodatie van sportverenigingen, speeltuinen of paden voor wandelaars of skeeleraars.

Breedtesport

De SP wil vooral investeren in breedtesport in tegenstelling tot in topsport, zodat zo veel mogelijk mensen kunnen deelnemen aan sport en spel. Voor topsport zijn al verschillende landelijke budgetten. Sport moet toegankelijk zijn voor iedereen, ook financieel. Maar breedtesport ondersteunen betekent ook de verenigingen en hun vrijwilligers ondersteunen! En het op orde hebben van fiets- en wandelpaden en het hebben van voldoende zwembaden. Mede dankzij de SP is sluiting van zwembad De Vliet van de baan.

Onderhoud moet beter

De afgelopen vier jaar is er al veel verbeterd, vooral wat betreft het onderhoud. Eindelijk is er geld en eindelijk is er een meerjaren planning. Het op peil brengen van het niveau van onderhoud van de Leidse speeltuinen heeft onder verantwoordelijkheid van wethouder Roos van Gelderen de allerhoogste prioriteit gekregen. Gelukkig is er afgezien van de privatisering van het 'sportbedrijf', het onderdeel van de gemeente dat de accommodaties verzorgt. De SP vindt dat de uitvoering van het onderhoud een stuk beter en transparanter kan dan het nu gaat. Wij zien graag dat het uitvoeren van die onderhoudstaken samengevoegd worden bij andere onderdelen van de gemeente die onderhoud doen.

Bij accommodaties moet gezorgd worden voor de mogelijkheid van medegebruik. Daarbij hoort ook dat het beheer en het toezicht goed geregeld is voor alle gebruikers. Medegebruik kan bijvoorbeeld door kinderopvang, of het gebruik van parkeerterreinen die doordeweeks niet gebruikt worden. Ruimte is schaars in Leiden dus het is zonde als er gebouwen een groot gedeelte van de week leeg staan.

Ijsbaan moet blijven

De SP vindt dat Leiden een goede kunstijsbaan moet hebben, liefst 400 meter, met in elk geval ook ruimte voor ijshockey en shorttrack. De SP heeft eerder de Leidse IJshal gered van de ondergang met een extra subsidie. Maar er is nog steeds geen zicht op een goede permanente oplossing. Dat de ijsbaan niet van de gemeente is maar van een ondernemer maakt die zaak niet makkelijker.

Samenwerken met universiteit Leiden

De gemeente moet ook goed blijven samenwerken met de Universiteit Leiden, en erop aandringen dat de universiteit sport blijft aanbieden voor studentikoze tarieven. Sport binnen de universiteit staat onder druk, en voorkomen moet worden dat het totale aanbod aan sport in Leiden minder wordt, omdat de universiteit er minder energie en geld insteekt.

Kortom, de SP wil aan de slag met de volgende zaken:

- Sport toegankelijk voor iedereen

- Goed onderhoud van sportvoorzieningen en accommodaties
- Medegebruik van accommodaties stimuleren
- Investeren in breedtesport, de verenigingen en hun vrijwilligers
- Het sportbedrijf efficiënter en transparanter
- Een goede, permanente oplossing voor de ijsbaan in Leiden

10. Onderwijs

Onderwijs is van het allergrootste belang, want iedereen verdient gelijke kansen en onze kinderen hebben de toekomst. De gemeente speelt daarbij een grote rol. Niet zozeer voor het onderwijs zelf, maar wel voor allerlei zaken daaromheen, zoals het onderhoud van schoolgebouwen en veilige fietsroutes voor scholieren. Maar zij heeft ook een grote rol in het voorkomen van tweedeling en het bestrijden van schooluitval. Bovendien zorgt de gemeente Leiden voor conciërges op basisscholen.

Tweedeling tegengaan

De SP vindt het belangrijk dat kinderen en jongeren samen leren en samen leven. Zoals we gemengde wijken willen, willen we ook gemengde scholen. De SP vindt dat kinderen zo veel mogelijk in hun eigen wijk naar school moeten. Vaak wordt er gesproken over 'witte' en 'zwarte' scholen, maar het eigenlijke probleem is de sociaaleconomische achtergrond van de kinderen. Het gaat niet om etniciteit, maar om of kinderen een achtergrond hebben waarin ze een goede start krijgen. Sommige kinderen hebben extra aandacht nodig, maar als er te veel van zulke kinderen zijn op een school en vooral ook binnen één klas, dan kan die aandacht niet aan iedereen worden gegeven. Dat begint al jong op de kinderopvang en de peuterschool, maar loopt via basisscholen door tot de middelbare school. Scholen mogen geen tweedeling in de hand werken door kinderen te weigeren.

Schooluitval voorkomen

Een goede start op school is heel belangrijk, maar dat garandeert nog geen goed einde. Elke vroegtijdige schoolverlater is er één te veel, want zonder goede 'startkwalificatie' is het erg lastig om een goede baan te vinden. Twee op de drie mensen in de bijstand hebben geen startkwalificatie. Het bestrijden van schooluitval is tegenwoordig een regionale taak, die nog wel door gemeentelijke ambtenaren wordt uitgevoerd. De gemeente moet er op toezien dat schooluitval vooral wordt bestreden door samenwerking en voorlichting, en niet alleen door repressie. Samenwerking tussen scholen onderling, maar ook met jeugdzorginstellingen en het jongerenwerk. Daarnaast is het belangrijk dat ouders betrokken worden bij de school en de schoolprestaties van hun kind.

Veilige en prettige omgeving

Ook de ruimte in en om scholen is belangrijk. Wij vinden dat op onderhoud van schoolgebouwen iet bezuinigd mag worden en dat het binnenklimaat (de beluchting met name) goed moet zijn. Er dient voldoende ruimte te zijn voor sport, spel, groen en cultuur op het schoolplein en in de directe omgeving. De omgeving moet ook schoon en vooral veilig zijn. De SP heeft met succes voorstellen ingediend om de verkeersveiligheid rond scholen te verbeteren. De uitvoering gaat langzaam, maar gestaag.

Niet alleen de omgeving van de school moet veilig zijn, maar ook binnen in de school moeten kinderen zich veilig en geborgen voelen. Daar zijn conciërges heel belangrijk voor. Zij houden permanent een oogje in het zeil, en zij zorgen voor een opgeruimde en veilige school. Mede op voorstel van de SP blijven conciërges voor Leidse basisscholen definitief behouden! Een heel belangrijk punt.

Wat ook heel bepalend is voor de sfeer op school is de schaal. De laatste jaren zijn helaas veel scholen samengevoegd in grote gebouwen. Toch kun je ook in grote gebouwen kleinschaligheid in het onderwijs blijven vormgeven. De gemeente moet daar op blijven aandringen bij de schoolbesturen. Het stichten van Brede Scholen (verzamelgebouwen voor meerdere scholen) moet nooit een doel op zich zijn. Bij het ontwerp en de inrichting van schoolgebouwen moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid van

groei of krimp, zodat een school zich met de wijk mee kan ontwikkelen.

De gemeente heeft ook een rol bij het voorkomen van pesten. 'Jezelf zijn op school' is een speciaal op Leiden toegesneden programma voor veiligheid en wederzijds begrip op school dat vorig jaar is gestart door SP-wethouder Roos van Gelderen. Het heeft het omgaan met sociale verschillen als insteek en seksuele diversiteit als focus. Voortzetten van dit project is nuttig en belangrijk.

Soms hebben kinderen speciaal onderwijs nodig dat niet direct in de buurt is, en soms komen kinderen door uithuisplaatsing te ver uit de buurt van hun vertrouwde school te wonen. De gemeente moet dan zorgen voor leerlingenvervoer.

Kortom, de SP wil werken aan de volgende zaken:

- Tegengaan van tweedeling in het onderwijs
- Goed onderhouden en veilige schoolgebouwen
- Kleinschalig onderwijs helpen organiseren
- Samenwerking organiseren om voortijdig schoolverlaten te voorkomen
- Verkeersveiligheid rond scholen verder verbeteren
- Doorzetten van 'Jezelf zijn op school'
- Goed leerlingenvervoer voor wie dat echt nodig heeft

HOU CONCIËRGES OP SCHOOL!

Alle conciërges op Leidse basisscholen dreigen wegbezuinigd te worden. Kom naar de manifestatie en laat horen dat dat niet kan!

stadhuisplein woensdag 15 oktober 13.30

sprekers:

conciërge Jan Heijmans
basisschooldirecteur John van Haasteren
SP-tweede kamerlid Jasper van Dijk
directeur Algemene Vereniging Schoolleiders Ton Duif

afsluitend gaan we met z'n allen de politiek terugfluiten. Voor fluitjes wordt gezorgd!

SP.

Poster die uitnodigt naar een manifestatie te komen voor behoud van conciërges op Leidse basisscholen in 2008. In 2012 is het beeld opnieuw gebruik, waarna de conciërges definitieve zekerheid hebben gekregen over behoud van hun belangrijke werk.

11. Leidse economie

Het economische beleid dat door de gemeente Leiden gevoerd wordt, richt zich hoofdzakelijk op het trekken van toeristen naar Leiden. Er wordt veel tijd, geld en energie besteed aan het promoten van Leiden als interessante stad aan de buitenwereld. Door middel van 'city marketing', wordt er dure reclame gemaakt voor de stad Leiden. Harde resultaten over wat deze inspanningen de stad economisch opleveren zijn niet te geven, zoals ook blijkt uit onderzoek van de Rekenkamercommissie.

In plaats van de beschikbare tijd, geld en energie te richten op de bezoekers van buiten, moet het economisch beleid volgens de SP veel meer gericht zijn op de inwoners en ondernemers van Leiden zelf. De bestaande focus om bezoekers van buiten Leiden naar de stad te trekken leidt tot verwarring in het economische beleid van onze stad. Men probeert de identiteit van Leiden voor bezoekers en toeristen op te vijzelen door het bouwen van dure winkels en het aantrekken van grote winkelketens in het 'Aalmarktproject'. De SP gelooft daar niet in. De SP heeft zich daarom altijd tegen dit project verzet. Helaas zonder voldoende steun van andere partijen uit de gemeenteraad.

Waar de economische agenda van gemeenteraad en de stad Leiden zich nu vooral richt op het aan trekken van grote winkelketens, worden de sterke kanten en de werkelijke aantrekkingskracht van Leiden vergeten. De unieke, sterke kanten van de stad Leiden met de historische binnenstad, de vele musea en het kleinschalige winkelaanbod krijgen onvoldoende aandacht in het economische beleid van de stad. Daarbij wordt ook nog eens voorbij gegaan aan de grote loyaliteit van de Leidenaren voor hun eigen stad. Een substantieel deel van de omzet van de winkels in het centrum van Leiden, is afkomstig van inwoners uit Leiden. De prioriteit van het economisch beleid voor Leiden moet wat de SP betreft dan ook veel meer gericht zijn op de inwoners van de stad zelf, dan op bezoekers van buitenaf.

Wijkeconomie versterken

De economische focus van Leiden ligt voor de SP dus teveel op toerisme en het aantrekken van bezoekers van buiten de stad. Daarbij gaat te weinig aandacht uit naar het verbinden van de economische belangen van Leidenaren zelf. Veel van de (dagelijkse) aankopen worden door wijkbewoners gedaan in één van de wijkwinkelcentra in Leiden, of bij de buurtwinkels die er nog zijn zoals de bakker en de slager om de hoek. De SP strijdt voor een leefbare en veilige woonomgeving en daarbij is het behouden van voldoende voorzieningen zoals winkels belangrijk. Bovendien zorgt de aanwezigheid van voldoende voorzieningen in de wijk ervoor dat mensen langer zelfstandig in hun vertrouwde woonomgeving kunnen blijven wonen. Buurtwinkels en wijkwinkelcentra zoals het 'Diamantplein', 'de Kopermolen', 'de Luifelbaan' en de 'Stevensbloem' zijn dus van enorm belang voor de inwoners van Leiden. Er moet meer aandacht worden besteed aan de bereikbaarheid en toegankelijkheid voor met name mensen met een beperking en ouderen. In geval van sneeuwval moet veel beter door de gemeente gezorgd worden voor sneeuw- en ijsvrije toegangspaden. Zodat iedereen veilig zijn of haar boodschappen kan doen, zonder het gevaar te lopen daarbij ten val te komen.

Als het gaat om het winkelaanbod in Leiden ligt de economische focus van de gemeente teveel op het belang van grote winkels, bedrijven en andere organisaties. De SP strijdt daarentegen al jaren voor de belangen voor kleine ondernemers en winkeliers in de stad. Zij vormen ook op lange termijn voor de economische ruggengraat die iedere Leidse wijk nodig heeft.

De SP heeft zich daarom concreet ingezet om te voorkomen dat in heel Leiden, ook buiten het centrum, de winkels op zondag geopend mogen zijn. Hoewel het voor de consument voordelen heeft om ook op zondag

boodschappen te kunnen doen, leidt dat tot een onhoudbare situatie voor kleine ondernemers. Of hij loopt omzet mis aan de grote winkelketens als hij dicht blijft, of zijn gezinsleven komt sterk onder druk te staan, zonder dat daar extra inkomsten tegenover staan – zijn klanten gaan immers niet meer geld uitgeven, alleen meer verspreid over de tijd. Grootwinkelbedrijven zoals supermarkten hoeven deze afweging niet te maken en huren gewoon extra personeel in. De liberale meerderheid in Leiden heeft er helaas voor gezorgd dat het belang van de kleine winkelier en zelfstandige het onderspit heeft gedolven ten gunste van het belang van de consument. De SP wil dit dus weer terugdraaien.

Een laatste element waarvoor de SP in het kader van een sterke wijk economie voor pleit is de verbreding van de activiteiten van het Leidse Ondernemersfonds. Nu zijn die activiteiten vooral gericht op de winkeliers en ondernemers in het centrum. In plaats daarvan wil de SP deze verbreden en toegankelijk maken voor ondernemers in de buitenwijken van Leiden.

Binding en behoud van (jong) talent voor Leiden

De SP hecht grote waarde aan het behouden van jong talent voor de stad Leiden. Scholieren en studenten van het ROC, de Hogeschool Leiden, de Leidse Instrumentenmakers School en de Leidse Universiteit die tijdens hun studie een netwerk hebben opgebouwd in Leiden, moeten ook na hun studie de kans krijgen om er te wonen en te werken. Veel van de scholieren en studenten die hun opleiding in Leiden hebben afgerond, verlaten vervolgens de stad om elders te gaan wonen. Een van de belangrijkste oorzaken daarvan is het gebrek aan betaalbare woningen. Ook kleinschalige, betaalbare bedrijfsruimte en ateliers zijn schaars en een reden voor jong talent om te vertrekken. De SP wil dat daarin verandering komt en strijd daarom concreet voor betaalbare woningen, bedrijfsruimten en ateliers.

In plaats van mensen uit andere gemeenten te verleiden in Leiden te komen wonen zoals de kern is van het huidige economische beleid, moet de focus volgens de SP vooral gericht zijn op de (jonge) mensen die hier al zijn. Deze jonge mensen behouden voor de stad is volgens de SP de garantie op een levendige, sterke en vitale stad waar nieuwe ideeën de ruimte krijgen en uitgevoerd kunnen worden. De stad biedt een unieke combinatie van mogelijkheden en bovendien is de ligging van Leiden binnen de randstad heel goed.

Leegstand kantoren terugdringen en Stationsgebied

In Leiden staat zoals in de rest van Nederland te veel kantoorruimte leeg. De SP wil dat onder andere oplossen door minder nieuwe kantoren te bouwen, omdat ook in de toekomst minder kantoorruimte nodig zal blijken te zijn. Daarnaast wil de SP bestaande kantoren ombouwen voor andere doeleinden. Bijvoorbeeld door kantoren waar mogelijk geschikt te maken voor bewoning, kleinschalige bedrijvigheid en ateliers. Waar nodig worden leegstaande kantoren gesloopt om ruimte te maken voor een andere bestemming van de locatie en de grond.

In de afgelopen periode heeft Leiden in samenwerking met gemeentes uit de regio nieuw beleid gemaakt als het gaat om een visie op bedrijventerreinen en de hoeveelheid kantoorruimte. Daardoor is besloten dat een aantal bedrijventerreinen in de regio sluiten of in ieder geval niet uitbreiden. Na jarenlange strijd blijft ook de Oostvlietpolder groen! Bestaande bedrijventerreinen worden beter benut. De SP steunt dit beleid en zal toezien op de uitvoering hiervan.

In de regionale afspraken tussen gemeentes is het Leidse stationsgebied benoemd als een locatie waar kansen liggen om nieuwe kantoorruimte te realiseren. Daarbij speelt de aanwezigheid van het station Leiden Centraal een belangrijke rol. Mede met steun van de SP is het aantal vierkante meters kantoorruimtes in de prognoses voor het project Stationsgebied flink naar beneden bijgesteld. In plaats daarvan wil de SP meer betaalbare woningen realiseren in de directe omgeving van het station. Dat er economische kansen liggen in deze omgeving onderschrijft de SP. In de plannen voor het Stationsgebied ligt

ook de mogelijkheid voor de realisatie van een megabioscoop besloten. De SP is hier sterk op tegen, omdat het zal leiden tot een verstoring van het bestaande bioscoop aanbod in Leiden. Een megabioscoop past niet bij de Leidse maat. Daarom zal de SP daarbij nauw betrokken blijven en het bijsturen waar nodig.

Samenwerking

Leiden heeft meer dan genoeg potentieel om een economische sterke stad te zijn. De universiteit, de musea, het bio-sciencepark en de historische binnenstad met veel horeca zijn daar voorbeelden van. Er is echter nog veel ruimte voor verbetering. De sleutel tot het versterken van de Leidse economie ligt wat de SP betreft in een betere afstemming en onderlinge samenwerking, onderbouwd met een gemeenschappelijke visie van de gemeente, universiteit, musea en ondernemers.

Voor de gemeente Leiden betekent dat dat de politieke verantwoordelijkheid niet zoals nu versnipperd is, maar ondergebracht wordt bij één wethouder. Ook ambtelijk moet er meer afstemming zijn tussen de verschillende afdelingen die zich bezig houden met economisch beleid.

De SP wil de komende vier jaar werken aan de volgende zaken:

- Economisch beleid moet zich meer richten op de inwoners en ondernemers van Leiden, in plaats van op toeristen van buiten de stad
- Focus op kleine winkels en kleine ondernemingen, in plaats van grote winkels en bedrijven
- Buurtwinkels en wijkcentra behouden en versterken om Leidse wijken leefbaar en veilig te houden
- Opkomen voor de kleine ondernemer, terugdraaien zondagsopenstelling in de buitenwijken
- Behoud van jong talent voor Leiden, door betaalbare woningen, bedrijfsruimtes en ateliers te realiseren
- Kantoorruimte verminderen en kantoren geschikt maken als woonruimte waar mogelijk
- Sterkere samenwerking op economisch gebied

12. Bestuur, organisatie en financiën

Democratisch proces verbeteren

Er is in Leiden sinds vier jaar een democratisch experiment aan de gang: “de nieuwe bestuursstijl”. De coalitiepartijen SP, D66, VVD en CDA hebben aan het begin van de periode met elkaar afgesproken om de stad op een andere manier te gaan besturen. Het belangrijkste element daarvan is dat er binnen de coalitie géén extra afspraken worden gemaakt buiten de afspraken die in het coalitieakkoord zijn vastgelegd. Daarmee worden de achterkamertjes dus afgeschaft, waarmee een lang gekoesterde wens van de SP in vervulling ging. Dat is ook vastgelegd in een bestuursakkoord, dat is getekend door álle partijen in de Leidse raad. Daarin staat dat er gewerkt wordt met 'wisselende meerderheden'.

Het is voor elke politieke coalitie heel verleidelijk om wel alles zelf te regelen. Dat kan ook heel makkelijk, want de coalitie levert niet alleen het dagelijks bestuur en is dus vaak beter geïnformeerd dan de oppositie, maar de coalitie heeft ook een meerderheid in de raad. Bij de stemming over achterkamertjes compromissen ligt de uitkomst bij voorbaat dus al vast.

De afspraak om te stoppen met de achterkamertjes is dus een kwetsbare afspraak die constant bewaakt moet worden. Dat hebben we gedaan, maar toch is het de afgelopen periode niet altijd gelukt om helemaal geen extra afspraken te maken. Maar waar dat gebeurde was het duidelijk dát dat gebeurde, ook omdat de SP daar openheid over gaf, en kwam daar ook terechte kritiek op.

Deze manier van werken heeft heel veel voordelen. De belangrijkste is dat het heel goed is voor de democratie. De achterkamertjes zijn niet openbaar en daar kunnen dus vreemde dingen gebeuren, zoals dat zaken die op zich niets met elkaar te maken hebben tegen elkaar worden uitgeruild. In de openbaarheid daarentegen kan dat niet. Daar worden discussie beslecht door goede argumenten, ondersteund door goed onderzoek. Daar kan er ook worden ingesproken en daar moet de politiek ook iets doen met wat de sprekers zeggen. Het spreekt voor zich dat deze manier van werken de SP heel goed ligt!

Daarmee wordt meteen het tweede voordeel duidelijk: de kwaliteit van de besluitvorming gaat met sprongen vooruit. Uit de achterkamertjes kwamen vaak halfbakken compromissen. Of beslissingen die achteraf op verkeerde of onvolledige informatie gebaseerd bleken. Bovendien is het heel lastig om achteraf nog de in de achterkamertjes gemaakte afspraken te wijzigen; de enige manier om dat te doen is om opnieuw de achterkamertjes in te gaan. Door zaken juist gewoon in de openbaarheid en met alle politieke partijen te behandelen, is er wel altijd ruimte voor verbetering.

Dat toont meteen het derde voordeel: het belang van minderheden wordt meegenomen bij de besluitvorming. De afgelopen periode was het bij begrotingsbehandelingen vaak juist de oppositie die de meeste wijzigingsvoorstellen aangenomen kreeg. En daardoor kon de oppositie vaak uiteindelijk ook akkoord gaan. Het laatste voordeel van deze nieuwe manier van werken wordt daarmee ook duidelijk: het leidt paradoxaal genoeg tot meer overeenstemming, meer besluiten worden met unanieme stemmen aangenomen.

Kortom, dat deze manier van werken wordt voortgezet is van het allergrootste belang. Hoe democratischer,

hoe beter.

Publieksparticipatie

Een ander onderdeel van de nieuwe bestuursstijl is dat publieksparticipatie beter moet. Als het democratisch proces in de raad zelf beter loopt, is dat pas de helft van wat nodig is om de lokale democratie echt goed te laten functioneren. Alleen als mensen, organisaties en bedrijven in de stad kunnen meedenken en meebeslissen waar dat kan. Een initiatiefvoorstel daarover dat mede is ingediend door de SP is aangenomen en wordt nu uitgevoerd. Dat voorstel houdt in dat participatie (meedoen en meedenken) een vast onderdeel wordt van elk raadsvoorstel; vanaf het begin wordt duidelijk gemaakt hoe de participatie wordt vormgegeven en wat de resultaten daarvan zijn. Daarmee wordt ook de organisatie (de ambtenarij) gedwongen participatie een duidelijke en controleerbare plek te geven. Dat is belangrijk, want juist daar ligt vaak het probleem.

Gemeenschappelijke regelingen

Er zijn veel gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden tussen gemeentes. Zo wordt er met verschillende gemeentes samengewerkt bij onder andere afvalverwerking, personeelsbeleid en inkoop. Leiden maakt ook deel uit van het samenwerkingsverband Holland Rijnland, waarbinnen o.a. jeugdzorg, maar ook verkeersvraagstukken worden opgepakt.

Gemeenschappelijke regelingen kunnen nuttig zijn, maar het nadeel is het gebrek aan democratische controle. Daarom wil de SP dat we alleen zulke samenwerkingsverbanden aangaan wanneer dat een duidelijke meerwaarde heeft, en dat gebrekkige democratische controle niet voor onoverkomelijke problemen zorgt. Op dit moment wordt er nog te vaak gekozen voor een gemeenschappelijke regeling zonder daarmee rekening te houden. Met de grote decentralisaties die eraan komen zal het wel nodig zijn om beter samen te werken met andere gemeentes op het gebied van onder andere jeugdzorg en hulp bij het huishouden.

Organisatie

Aan de slag gaan met publieksparticipatie is hard nodig, want er is veel ruimte voor verbetering binnen de gemeentelijke organisatie wat betreft het omgaan met de 'buitenwereld'. Dat bleek de afgelopen periode wel uit hoe moeilijk het is gebleken om wijkmanagement goed te regelen. De wijkmanagers zijn vier mensen die voor de vier stadsdelen de contactpersonen zijn tussen de vele verschillende onderdelen van de gemeente enerzijds en al de verschillende partijen in de Leidse samenleving anderzijds. Als er problemen zijn, zijn er vaak veel partijen belanghebbende, bijvoorbeeld woningcorporaties, de politie en jongerenwerk, en aan de kant van de gemeente bijvoorbeeld de afdelingen Stedelijk Beheer en Welzijn en Zorg. De wijkmanager is de spin in het web die al die verschillende partijen bij elkaar brengt. Gebleken is dat dat werk enorm wordt gewaardeerd door bijvoorbeeld voorzitters van wijkverenigingen en wijkagenten.

De wijkmanagers waren bijna wegbezuinigd, maar mede op voorstel van de SP is dat niet gebeurd. Tegelijk wilde de SP en andere partijen het wijkmanagement beter regelen, want de wijkmanagers hebben vaak problemen om zaken geregeld te krijgen binnen de eigen organisatie. Daar stuiten ze soms zelfs op tegenwerking. Dat probleem moet vanuit het hoogste management aangepakt worden, maar dat is jarenlang niet gebeurd.

Dat er op dat niveau nog meer problemen liggen werd ook pijnlijk duidelijk uit alle financiële missers van de afgelopen jaren en het rapport daarover dat in opdracht van de raad is opgesteld. Daaruit bleek dat de gemeentelijke organisatie intern vaak niet op orde is, dat kennis mist, dat processen niet op orde zijn en dat het niet lukt om verbeterplannen en aanbevelingen uit te voeren. Dat moet dus zo snel mogelijk anders,

anders blijven we tegen allerlei problemen aanlopen en verspillen we veel geld.

Maar er is nog meer grondig mis qua personeel en organisatie. Dat is de afgelopen tijd ook gebleken bij de pogingen om Stedelijk Beheer, de afdeling die de publieke ruimte verzorgt, op orde te brengen. Dankzij de inzet van de SP is die afdeling niet geprivatiseerd maar is er een verbeterplan opgesteld om de dienst weer op orde te krijgen. Dat verbeterplan is mede door woordvoerders van het personeel opgesteld. Het probleem was al die jaren ook hier weer een falend management, dat niet luisterde en dus niets (of veel te weinig) deed met de suggesties van de mensen die het werk uiteindelijk moesten uitvoeren. Ook zaken als planning, sturing en inkoop waren totaal niet op orde, met enorme geldverspilling als gevolg. Hoewel het vaststellen van het verbeterplan en het niet doorgaan van de privatisering een enorm succes was, gaat de implementatie daarvan heel erg moeizaam. Opnieuw kwam het management tegenover het personeel te staan, met alle gevolgen van dien. Uiteindelijk zijn zelfs de woordvoerders van het personeel ontslagen op beschuldiging van 'intimidatie en bedreiging'. De rechtszaak daarover loopt nog steeds. Ook hier wil de SP snel orde op zaken stellen.

Verder wil de SP de externe inhuur zo veel mogelijk beperken. Dat is belangrijk, niet alleen omdat tijdelijke inhuur vaak duur is, maar ook omdat de eigen organisatie vaak niets leert als een klus door een externe wordt opgepakt. Daar zijn de afgelopen periode al stappen in gezet, bijvoorbeeld door de oprichting van een interne 'flexpool' voor uitwisseling van personeel voor projecten. Ook wordt er bij voorkeur uitgewisseld met andere gemeentes als er tijdelijk iemand nodig is.

Een stuk bedrijfsvoering dat de komende jaren ook voortdurende extra aandacht nodig zal blijven hebben is ServicePunt71. In dit samenwerkingsverband tussen Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude en Oegstgeest is een groot deel van het interne dienstverlenende gedeelte van deze gemeentes samengevoegd, ICT, Human Resource Management, Juridische zaken, Inkoop en Financiële zaken. De start is niet makkelijk gegaan, onder andere door gebrekkige planning vooraf en te optimistische verwachtingen. Ook is niet voldoende nagedacht over de samenwerking tussen de achterblijvende organisatie en de nieuwe. Wellicht moeten er dan ook nog aanpassingen gedaan worden aan de verdeling van het werk.

De SP zou ook graag zien dat er iets veranderen aan hoe er met juridische zaken wordt omgegaan. De gemeente heeft de slechte gewoonte om in geval van juridische conflicten altijd door te procederen, ook al is soms het ongelijk van de gemeente al aangetoond of ingezien. Die houding is helemaal verkeerd en moet worden losgelaten.

Financiën

Afgezien van een tweetal grote investeringen die we uit de reserves van de stad willen betalen (voor woningbouw en duurzaamheid), wil de SP geen verandering aanbrengen in het totaal van uitgaven en inkomsten; geen stijging van de belastingen dus. Er zijn wel zaken die extra geld kosten, zoals het opvangen van een deel van bezuinigingen op de sociale werkplaatsen en het terugdraaien van bezuinigingen op Natuur- en Milieu-Educatie. Andere zaken zijn meer verschuivingen binnen bestaande budgetten, bijvoorbeeld meer investeringen voor de fiets kan wat de SP betreft gepaard gaan met minder investeringen in autoverkeer. Andere wijzigingen van beleid zullen geld opleveren, zoals het minder procederen en het besparen op het energieverbruik binnen de eigen gebouwen.

Voor zover er structureel extra geld nodig is wil de SP dat betalen door verschuivingen vanaf zaken die we minder van belang vinden, zoals City Marketing. Maar we verwachten ook bezuinigingen te kunnen realiseren door beter en efficiënter te werken. Bij Stedelijk Beheer bijvoorbeeld gaat per jaar 42 miljoen euro om. Als er beter gepland en ingekocht wordt en als er beter wordt geluisterd naar de aanbevelingen van het eigen personeel, kan daar zeker een flink stuk vanaf. Een goed voorbeeld daarvan is de bezuiniging op de verwerking van het GFT- en huishoudelijk afval. De SP roept al jaren dat we daar veel te veel voor

betalen, en we hebben er ook jaren op aangedrongen om nieuwe contracten zorgvuldig te sluiten. Inmiddels zijn die contracten gesloten en de stad gaat daarmee vanaf 2015 elk jaar ongeveer 1,8 miljoen euro mee besparen! En het afval wordt milieuvriendelijker verwerkt.

En zo zijn er veel meer plekken in de gemeente waar efficiënter gewerkt kan worden. Het inkoopbeleid van de gemeente is weliswaar al iets verbeterd, maar wij weten uit recente praktijkvoorbeelden dat er nog heel veel ruimte is voor verbetering. En gewoonweg de zaken beter organiseren, met meer ruimte voor participatie vanuit de stad, minder externe inhuur, minder reorganisaties en minder ambitieuze projecten, scheelt al heel veel.

Verder willen we geld besparen door beter samen te werken met filantropische instellingen zoals Fonds 1818. Dat betekent natuurlijk niet dat we stoppen zaken te regelen en dan hopen dat een instelling het oppikt. Maar het is wel zo dat de doelen van filantropische instellingen en van de gemeente vaak elkaar overlappen. Nu al nemen filantropische instellingen en de gemeente vaak deel aan dezelfde projecten. Maar er vindt naar ons idee nog te weinig directe afstemming plaats met de filantropische instellingen over wat zij en wat wij willen bereiken, en hoe we dat samen effectiever kunnen doen.

Wat betreft het innen van belastingen zouden we uiteraard graag vooral de sterkste schouders de zwaarste lasten laten dragen. Helaas is dat maar zeer beperkt mogelijk. Het enige dat de gemeente wettelijk kan doen is wat al eerder gedaan is in Leiden, de zogenaamde Leidse Belastingmix, waarbij er minder afvalstoffenheffing gerekend wordt maar meer Onroerende Zaak Belasting. De waarde van iemands huis heeft over het algemeen wel een relatie met iemands inkomen. Voor zover de Leidse Belastingmix de afgelopen jaren meer richting de standaard tarieven is gegaan, wil de SP dat terugdraaien.

De rioolheffing willen we vergroenen. Dat betekent dat de heffing afhankelijk wordt van het gebruik. Nu is die heffing afhankelijk van de gezinsgrootte. De totale hoeveelheid die geheven wordt willen we hetzelfde houden. De rioolheffing kan gekoppeld worden aan het gebruik als er een koppeling wordt gemaakt met de hoeveelheid water die mensen afnemen van het waterbedrijf. We willen graag proberen die koppeling tot stand te brengen.

En we willen een groot gedeelte van de ruime reserves die Leiden gelukkig nog heeft, gaan investeren. In twee zaken: duurzame energie en in een gemeentelijke woningbouwcorporatie. Daar heeft u elders in dit verkiezingsprogramma meer over kunnen lezen. We moeten dat geld niet werkeloos op de bank laten staan, zeker niet met de lage rente van dit moment. Er kunnen vergelijkbare rendementen gehaald worden terwijl dat geld voor ons aan de slag gaat voor een zorgzamer, socialer en groener Leiden.

Kortom, de SP wil werk maken van de volgende zaken:

- Doorgaan met de huidige bestuursstijl en wegblijven uit de achterkamertjes
- Publieksparticipatie verbeteren
- Gemeentelijke taken niet privatiseren
- Stedelijk Beheer zo snel mogelijk op orde krijgen
- Externe inhuur verminderen
- Geen verhoging van de belastingdruk als totaal, vergroening van de rioolheffing en herstel van de Leidse belastingmix
- Betere samenwerking met fondsen
- Gemeenschappelijke regelingen alleen wanneer dat echt wat bijdraagt
- Investeren in duurzame energie
- Investeren in een gemeentelijke woningbouwcorporatie

**IK STEUN
STADS-
BEHEER
GEEN
PRIVATISE-
RING!**

Het schoon houden van onze stad is een taak van de gemeente.
Vuilnisophaal- en plantsoenendienst moeten in publieke handen blijven.

www.leiden.sp.nl

Sticker die gebruikt is bij de acties tegen privatisering van onder andere de vuilnisophaal- en plantsoenendienst in 2009.

Dit is een uitgave van:

SP Leiden

Marnixstraat 18

2316EN Leiden

Tel.: 071-5219153

Email: leiden@sp.nl

Web: www.leiden.sp.nl